

INFORMATOR

o egzaminie maturalnym z geografii

od roku szkolnego 2022/2023

**Dodatkowe zadania egzaminacyjne
w języku obcym nowożytnym:**

angielskim
francuskim
hiszpańskim
niemieckim
rosyjskim
włoskim

Centralna Komisja Egzaminacyjna
Warszawa 2022

Zespół redakcyjny:

Wojciech Czernikiewicz (CKE)
Tomasz Nowacki (CKE)
Mieczysław Sowa (OKE w Krakowie)
Wiesław Srokosz
dr hab. Andrzej Kowalczyk (język angielski)
Katarzyna Gańko (język francuski) (CKE)
Anna Łochowska (język hiszpański) (CKE)
Krystyna Łapieńska-Rey (język hiszpański) (CKE)
Marek Splawiński (język niemiecki) (CKE)
dr Yuliya Khadyniuk (język rosyjski) (CKE)
Dorota Mierzejewska (język włoski) (CKE)
dr Wioletta Kozak (CKE)

Recenzenci:

dr hab. Tomasz Wites
Lucy Bindulska (język angielski)
Franck Duhautoy (język francuski)
David Vargas Vargas (język hiszpański)
Ulf Bornmann (język niemiecki)
Alena Sakaloukaya (język rosyjski)
Massimo Faggion (język włoski)

Informator został opracowany przez Centralną Komisję Egzaminacyjną we współpracy z okręgowymi komisjami egzaminacyjnymi.

Centralna Komisja Egzaminacyjna
ul. Józefa Lewartowskiego 6, 00-190 Warszawa
tel. 22 536 65 00
sekretariat@cke.gov.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna
w Gdańsku
ul. Na Stoku 49, 80-874 Gdańsk
tel. 58 320 55 90
komisja@oke.gda.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna
w Jaworznie
ul. Adama Mickiewicza 4, 43-600 Jaworzno
tel. 32 616 33 99
oke@oke.jaworzno.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna
w Krakowie
os. Szkolne 37, 31-978 Kraków
tel. 12 683 21 99
oke@oke.krakow.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna
w Łomży
al. Legionów 9, 18-400 Łomża
tel. 86 473 71 20
sekretariat@oke.lomza.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna
w Łodzi
ul. Ksawerego Praussa 4, 94-203 Łódź
tel. 42 634 91 33
sekretariat@lodz.oke.gov.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna
w Poznaniu
ul. Gronowa 22, 61-655 Poznań
tel. 61 854 01 60
sekretariat@oke.poznan.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna
w Warszawie
pl. Europejski 3, 00-844 Warszawa
tel. 22 457 03 35
info@oke.waw.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna
we Wrocławiu
ul. Tadeusza Zielińskiego 57, 53-533 Wrocław
tel. 71 785 18 94
sekretariat@oke.wroc.pl

Spis treści

1.	Opis egzaminu maturalnego z geografii – dodatkowe zadania egzaminacyjne w języku obcym nowożytnym	5
	Wstęp	5
	Zadania na egzaminie	6
	Opis zestawu dodatkowych zadań egzaminacyjnych w języku obcym nowożytnym	8
	Zasady oceniania	8
	Materiały i przybory pomocnicze	9
2.	Przykładowe zestawy dodatkowych zadań egzaminacyjnych w języku obcym nowożytnym	10
	Zestaw dodatkowych zadań w języku angielskim	11
	Zestaw dodatkowych zadań w języku francuskim	27
	Zestaw dodatkowych zadań w języku hiszpańskim	43
	Zestaw dodatkowych zadań w języku niemieckim	59
	Zestaw dodatkowych zadań w języku rosyjskim	75
	Zestaw dodatkowych zadań w języku włoskim	91
3.	Zasady oceniania rozwiązań zadań	107

1.

Opis egzaminu maturalnego z geografii – dodatkowe zadania egzaminacyjne w języku obcym nowożytnym

WSTĘP

Geografia jest jednym z przedmiotów do wyboru na egzaminie maturalnym. Każdy maturzysta może przystąpić do egzaminu maturalnego z geografii na poziomie rozszerzonym jako przedmiotu dodatkowego. Natomiast absolwent szkoły lub oddziału dwujęzycznego na egzaminie maturalnym z przedmiotu geografia, nauczanego w języku obcym będącym drugim językiem nauczania, zdawanego jako przedmiot dodatkowy, rozwiązuje w języku polskim zadania egzaminacyjne przygotowane dla absolwentów zdających egzamin maturalny w języku polskim oraz może rozwiązać w języku obcym nowożytnym (będącym drugim językiem nauczania) dodatkowe zadania egzaminacyjne przygotowane w tym języku.

Dodatkowe zadania egzaminacyjne w języku obcym nowożytnym obejmują wymagania określone w [podstawie programowej kształcenia ogólnego dla szkoły ponadpodstawowej¹](#) w zakresie rozszerzonym, obejmującym także zakres podstawowy.

Informator o egzaminie maturalnym z geografii dla zdających egzamin maturalny w języku polskim jest dostępny [tutaj](#).

Niniejszy *Informator* prezentuje przykładowy zestaw z dodatkowymi zadaniami egzaminacyjnymi w języku obcym nowożytnym wraz z zasadami oceniania rozwiązań zadań. Do każdego zadania dodano wykaz wymagań ogólnych i szczegółowych z podstawy programowej kształcenia ogólnego. Zadania w przykładowym zestawie nie ilustrują wszystkich wymagań z zakresu geografii określonych w podstawie programowej, nie wyczerpują również wszystkich typów zadań, które mogą wystąpić w zestawie dodatkowych zadań egzaminacyjnych.

---

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. z 2018 r. poz. 467, z późn. zm.).

ZADANIA NA EGZAMINIE

W zestawie dodatkowych zadań egzaminacyjnych znajdują się zarówno zadania zamknięte, jak i otwarte.

Zadania zamknięte to takie, w których zdający wybiera odpowiedź spośród podanych. Wśród zadań zamkniętych znajdują się m.in.:

- zadania wyboru wielokrotnego
- zadania typu prawda-falsz
- zadania na dobieranie (w tym tworzenie modelu przyczynowo-skutkowego).

Zadania otwarte to takie, w których zdający samodzielnie formułuje odpowiedź. Wśród zadań otwartych znajdują się m.in.:

- zadania krótkiej odpowiedzi, wymagające samodzielnej wypowiedzi, np. sformułowania wyjaśnienia, uzasadnienia, prawidłowości, wniosku, hipotezy, argumentacji, a także wykorzystania narzędzi matematycznych do analizy zjawisk i procesów zachodzących w środowisku geograficznym
- zadania z luką, wymagające uzupełnienia zdań, rysunku schematycznego, tabeli, wykresu.

W zadaniach egzaminacyjnych szczególny nacisk zostanie położony na:

- sprawdzanie umiejętności złożonych, w tym analizowania i wyjaśniania współzależności elementów lub procesów w środowisku geograficznym oraz związków przyczynowo-skutkowych i funkcjonalnych
- analizowanie wydarzeń, zjawisk i procesów, które zachodzą współcześnie w środowisku geograficznym
- analizowanie problemów istniejących w środowisku geograficznym, w skali od lokalnej do globalnej
- interpretację i przetwarzanie informacji na podstawie różnorodnych materiałów źródłowych zamieszczonych w arkuszu (w tym wykonanych z wykorzystaniem narzędzi GIS), np. mapy szczegółowej, map tematycznych, map przeglądowych, wykresów, tabel statystycznych, tekstów źródłowych, zdjęć, w tym lotniczych i satelitarnych oraz schematów, profili i przekrojów. Większość materiałów źródłowych zostanie przedstawiona w postaci barwnej.

Zadania egzaminacyjne będą sprawdzały poziom opanowania umiejętności opisanych w następujących wymaganiach ogólnych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla szkoły ponadpodstawowej (w nawiasach zapisano numery celów kształcenia podstawy programowej):

- znajomość metod prowadzenia obserwacji i pomiarów w terenie, opracowanie i prezentacja wyników, analizowanie pozyskanych danych oraz formułowanie wniosków na ich podstawie (1)
- analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz różnicowania przyrodniczego, społeczno-gospodarczego i kulturowego świata (2)
- analizowanie, interpretacja i przetwarzanie informacji przedstawionych na mapach wykonanych z wykorzystaniem narzędzi GIS (3)

- formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska przyrodniczego i społeczno-gospodarczego oraz wzajemnych zależności w systemie przyroda – człowiek – gospodarka (4)
- stawianie pytań, formułowanie i weryfikacja hipotez oraz proponowanie rozwiązań problemów dotyczących środowiska geograficznego (5)
- kształtowanie umiejętności wieloaspektowego postrzegania przestrzeni i wyobraźni przestrzennej (6)
- waloryzowanie zjawisk i procesów przyrodniczych oraz wartościowanie zachowań i działalności człowieka w środowisku geograficznym (7)
- wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie i ocenie przemian przestrzeni geograficznej (8)
- prognozowanie przemian zachodzących w środowisku przyrodniczym i społeczno-gospodarczym (9)
- znajomość zastosowania narzędzi GIS w analizie i prezentacji danych przestrzennych (10)
- analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map ogólnogeograficznych i tematycznych (11).

Zadania egzaminacyjne będą sprawdzały poziom opanowania treści nauczania określonych w wymaganiach szczegółowych podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły ponadpodstawowej, odnoszących się do geografii ogólnej. Zadania egzaminacyjne będą dotyczyły następujących obszarów tematycznych:

Obszar tematyczny	Numer treści z podstawy programowej	
	zakres podstawowy	zakres rozszerzony
Współzależności i procesy w systemie Ziemi – ruchy Ziemi, atmosfera, hydrosfera, litosfera, pedosfera, biosfera.	I, II, III, IV, V, VI	I, II, III, IV, V, VI, XVII
Procesy i powiązania społeczno-gospodarcze na świecie. Relacje człowiek – środowisko w różnych skalach przestrzennych i czasowych.	VII, VIII, IX, X, XI, XII, XIII, XVI	VII, VIII, IX, X, XI, XII, XVIII, XIX, XX, XXI, XXII, XXIII

Niezależnie od wymienionych powyżej obszarów tematycznych zadanie egzaminacyjne może odnosić się do różnych wymagań ogólnych i szczegółowych podstawy programowej.

OPIS ZESTAWU DODATKOWYCH ZADAŃ EGZAMINACYJNYCH W JĘZYKU OBCYM NOWOŻYTNYM

Egzamin maturalny z geografii w języku polskim trwa 180 minut², natomiast czas przeznaczony na rozwiązywanie dodatkowych zadań w języku obcym wynosi 80 minut². Zestaw dodatkowych zadań w języku obcym rozwiązuje się w terminie określonym w *Komunikacie dyrektora CKE w sprawie harmonogramu przeprowadzania egzaminu maturalnego w danym roku szkolnym*.

W zestawie dodatkowych zadań egzaminacyjnych znajdzie się od 11 do 15 zadań, w tym wiązek. Wiązka zadań może zawierać od dwóch do czterech zadań, występujących we wspólnym kontekście, którym jest opisany obszar, zjawisko, materiał źródłowy itp. Wiązka zadań może składać się z zadań zamkniętych i zadań otwartych. Łączna liczba punktów, jakie można uzyskać za prawidłowe rozwiązanie wszystkich zadań, jest równa 25.

Liczbę wszystkich zadań oraz liczbę punktów możliwych do uzyskania za poszczególne rodzaje zadań przedstawiono w poniższej tabeli.

Rodzaj zadań	Liczba zadań ³	Łączna liczba punktów	Udział w wyniku sumarycznym
Zamknięte	5–10	7–10	nie więcej niż 30%
Otwarte	5–15	15–18	nie mniej niż 70%
Razem	15–20	25	100%

ZASADY OCENIANIA

Zadania zamknięte

Zadania zamknięte są oceniane – w zależności od maksymalnej liczby punktów, jaką można uzyskać za rozwiązanie danego zadania – zgodnie z poniższymi zasadami:

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

ALBO

2 pkt – odpowiedź całkowicie poprawna.

1 pkt – odpowiedź częściowo poprawna lub odpowiedź niepełna.

0 pkt – odpowiedź całkowicie niepoprawna albo brak odpowiedzi.

² Czas trwania egzaminu może zostać wydłużony w przypadku zdających ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym niepełnosprawnych, oraz w przypadku cudzoziemców. Szczegóły są określone w *Komunikacie dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej w sprawie szczegółowych sposobów dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu maturalnego w danym roku szkolnym*.

³ W tym zadań wchodzących w skład wiązek zadań.

Zadania otwarte

Za poprawne rozwiązanie zadania otwartego będzie można otrzymać maksymalnie 1, 2 lub 3 punkty. Zasady oceniania będą opracowywane do każdego zadania odrębnie. Za każde poprawne rozwiązanie, inne niż opisane w zasadach oceniania, można przyznać maksymalną liczbę punktów, o ile rozwiązanie jest merytorycznie poprawne, zgodne z poleceniem i warunkami zadania.

MATERIAŁY I PRZYBORY POMOCNICZE

Przybory pomocnicze, z których mogą korzystać zdający na egzaminie maturalnym z geografii, to:

- linijka
- lupa
- kalkulator prosty.

Szczegółowe informacje dotyczące materiałów i przyborów pomocniczych, z których mogą korzystać zdający na egzaminie maturalnym (w tym osoby, którym dostosowano warunki przeprowadzenia egzaminu), będą ogłaszane w komunikacie dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej.

2. Przykładowe zestawy dodatkowych zadań egzaminacyjnych w języku obcym nowożytnym

W *Informatorze* zamieszczono przykładowe zestawy dodatkowych zadań w języku obcym nowożytnym. Zestawy z dodatkowymi zadaniami przedstawiono kolejno w następujących językach:

- angielskim
- francuskim
- hiszpańskim
- niemieckim
- rosyjskim
- włoskim.

Przy każdym zadaniu w zestawie – po numerze zadania – podano liczbę punktów możliwych do uzyskania za jego rozwiązanie.

ZESTAW DODATKOWYCH ZADAŃ W JĘZYKU ANGIELSKIM

Task 2. (0–1)

Below is a description of air circulation in one of the circulation cells of the atmosphere.

Because of the strong heating of the surface, the air rises and then, in the upper troposphere, moves towards higher latitudes. It descends in the high-pressure area and then moves towards the equator in the lower troposphere.

Source: *Słownik encyklopedyczny. Geografia*, Wrocław 1998/1999.

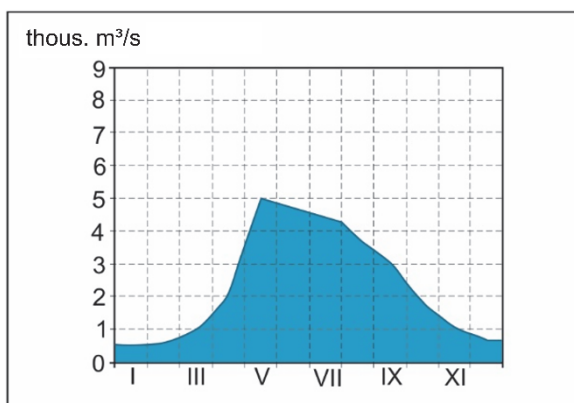
Finish the sentence by choosing the correct answer A or B and the correct answer from numbers 1–3.

The text describes air circulation in

A.	the middle latitudes,	which results in the formation of constant winds –	1.	cyclones.
			2.	monsoons.
B.	the tropics,		3.	trade winds.

Task 3. (0–2)

The map below shows the course of the Yukon river, and the chart shows annual fluctuations in its discharge. The river's regime is a simple system.

Source: www.wikipedia.pl

Give the name of the Yukon river regime type. Give the reasoning behind your answer by referring to the discharge fluctuations shown in the chart.

Regime type: .....

Reasoning:

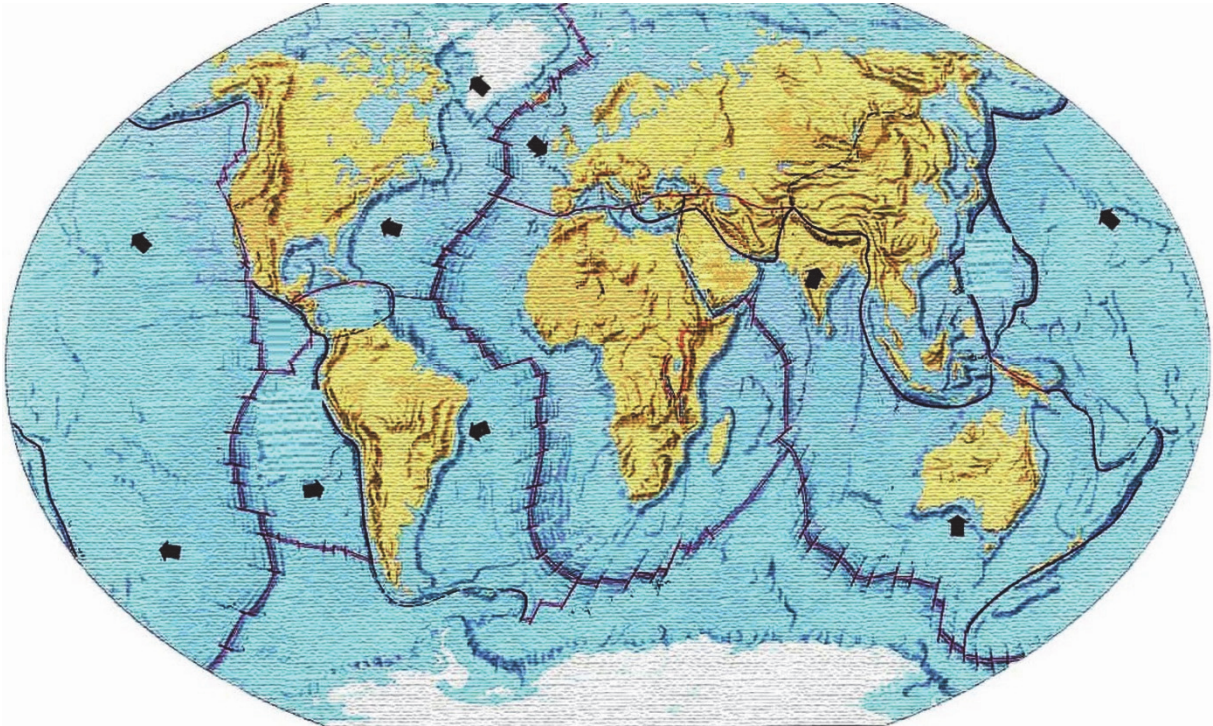
.....

.....

.....

Task 4.

The map shows the distribution of lithospheric plates.

Source: www.youtube.com

Task 4.1. (0–2)

Complete the sentences. Fill in the gaps with the appropriate terms so that the information about the phenomena at the borders of the lithospheric plates is true.

Along the borders of the lithospheric plates, there are mountain ranges elevated during the ..... orogeny.

The Nazca Plate is separated from the Pacific Plate by a ..... zone.

Ocean trenches are formed in ..... zones.

Task 4.2. (0–1)

Explain how the southern part of the Mid-Atlantic Ridge was formed.

.....

.....

.....

.....

.....

Task 5. (0–1)

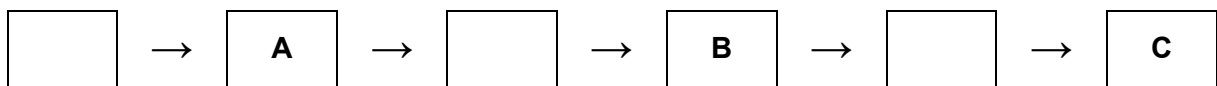
The photograph shows one of the bays on the coast of Norway.

Source: www.wakacje.pl

The letters denoting the names of landforms have been placed in the model below to explain the genesis of the bay shown in the photograph.

Put in chronological order the processes that contributed to forming the bay in the photograph. Enter the selected letters in the correct boxes.

Forms:

- A. V-shaped valley
- B. U-shaped valley
- C. fjord

Processes:

- D. marine transgression
- E. lateral erosion by a river
- F. downcutting (vertical) erosion by a river
- G. glacial erosion

Task 6.

The satellite image shows a mangrove forest area in the Bay of Bengal.

Source: www.science.thewire.in

The Sundarbans region contains the world's largest mangrove forest, located at the border between Bangladesh and India, in the delta of the Ganges, Brahmaputra, and Meghna rivers. Dense mangroves form a barrier which absorbs violent storms and cyclones. For village inhabitants, the forest is a source of honey, and its waters provide fish.

As a result of pressure from human activity and the forces of nature, the mangrove forest is near its breaking point. The clearance of trees to obtain construction materials for the rapidly growing population of the region has thinned out the edge of the forest. Dams on the rivers in India and numerous irrigation canals have reduced the flow of freshwater into the Sundarbans. The sediments carried by the rivers are retained at the dams, so they do not replenish the losses on the coasts. Without the stabilising mangrove roots, the soil will be washed into the sea. Rising sea levels caused by climate change will flush more saltwater into the mangrove forests. The soils, where salinity is already currently low, will no longer be habitable.

Source: *Las, który się fałom nie kłaniał*, National Geographic, 7/2019.

Task 6.1. (0–2)

Give two benefits of the presence of mangrove forests in this area to the natural environment and to the economy.

Benefits to the natural environment:

1. ....
.....
2. ....
.....

Benefits to the economy:

1. ....
.....
2. ....
.....

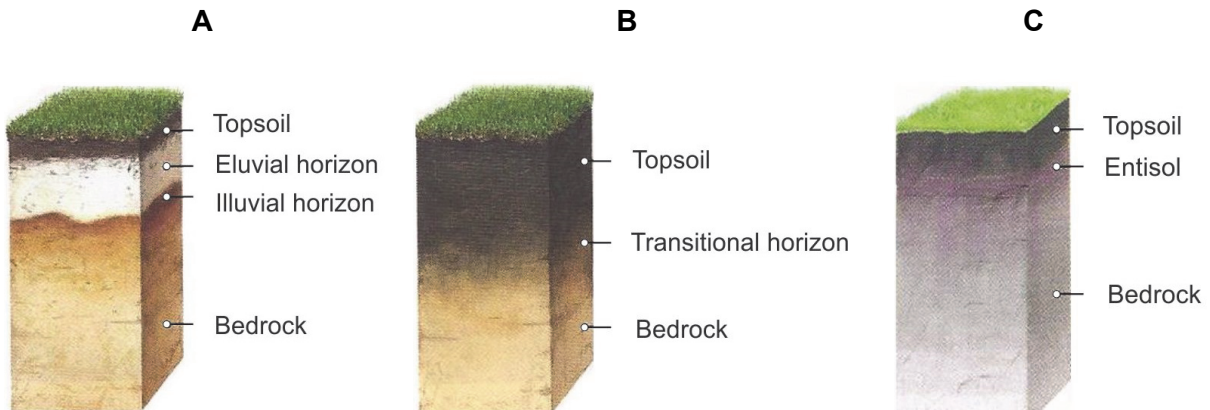
Task 6.2. (0–1)

Describe the negative impact that constructing dams on the Ganges basin rivers has had on the Sundarbans region.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Task 7. (0–1)

The diagrams show the profiles of three types of soil.

Source: A. Lechowicz, M. Lechowicz, P. Stankiewicz, E. Sulejczak, *Bliżej geografii*, Warszawa 2010.

In the sentence below, write the letter that marks the correct diagram. Give the reasoning behind your answer.

The profile of the most fertile soil is shown in the diagram marked with the letter .....

Reasoning:

.....

.....

.....

.....

Task 8. (0–1)

According to the World Travel and Tourism Council, in 2017 tourism generated 10.4% of global GDP. Territories with a very high share of tourism in GDP include the Maldives (39%) and the British Virgin Islands (35.4%). The Seychelles, Bahamas, and Cape Verde have a similar share of tourism in their GDP.

Source: www.fly4free.pl

Explain why for many less developed regions, tourism may be an opportunity for growth, but may also be a disadvantage.

.....

.....

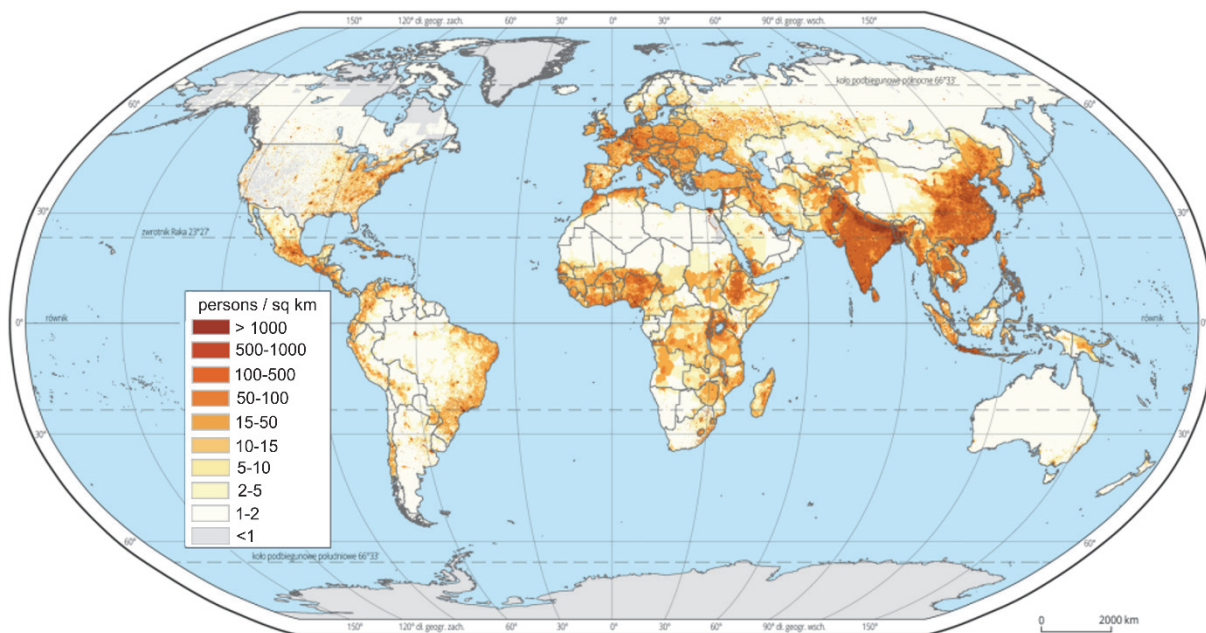
.....

.....

.....

Task 9. (0–1)

The map shows the world's population density.

Source: www.zpe.gov.pl

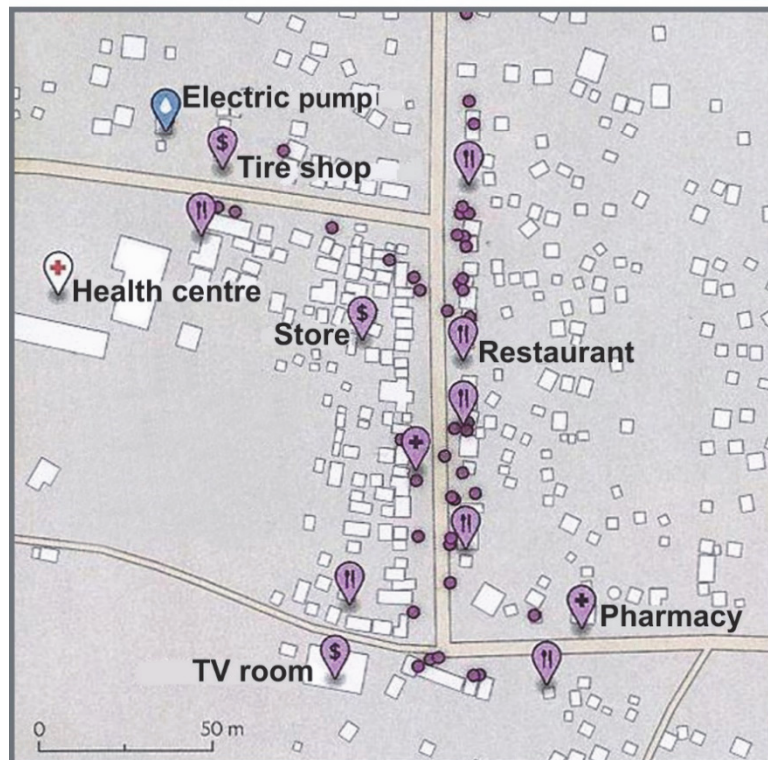
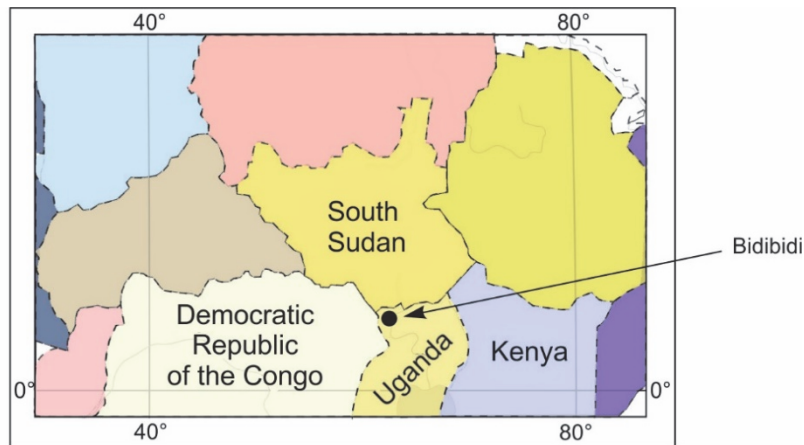
Mark the correct statement about population density in the world.

- A.** The population density is higher on coasts with cold ocean currents than on coasts with warm ocean currents.
- B.** The least populated areas are river valleys with alluvial soils.
- C.** The higher the altitude, the higher, in general, the population density.
- D.** Inland areas are, in general, less populated than coastal areas.

Task 10.

The map shows the location of one of the refugee settlements in northern Uganda, and the plan based on satellite images presents part of this settlement. Information about this settlement is given in the source text below.

In many camps around the world, refugees live crammed in tents, makeshift barracks or containers. They are often restricted by laws that prevent them from working and moving outside the camps.

Until recently, the area occupied by the Bidibidi was covered by forest. According to satellite photos, a quarter of a million refugees from South Sudan live there now. It is one of the largest refugee settlements in the world. It was opened in 2016, and almost immediately about 6,000 people a day began to arrive there.

Uganda implemented a programme to encourage the development of refugee hosting areas. Schools and health centres there are made of brick and have glass windows.

There is fresh water in the taps, street lamps are powered by solar panels, music is broadcast on the radio, football matches are screened on TV in community centres, and mobile phone charging stations are available in shops. Unlike many refugee camps that are isolated and fenced, Bidibidi almost blends in with its surroundings.

Source: National Geographic 4/2019.

Task 10.1. (0–2)

Explain why the policy of establishing refugee settlements such as the one in Bidibidi is advantageous. Give two arguments.

1. ....
.....
.....
.....
.....
2. ....
.....
.....
.....

Task 10.2. (0–1)

Select the correct ending of the sentence.

The refugees settled in Bidibidi come from South Sudan, which is one of the youngest countries in the world. South Sudan was created in 2011 as a result of

- A. decolonisation of the former British-Egyptian condominium.
- B. annexation – i.e. the takeover of the territory of a neighbouring country.
- C. unification of the areas inhabited by sub-Saharan nomadic tribes.
- D. secession – i.e. the separation of a part of the territory of a formerly-existing country.

Task 11. (0–1)

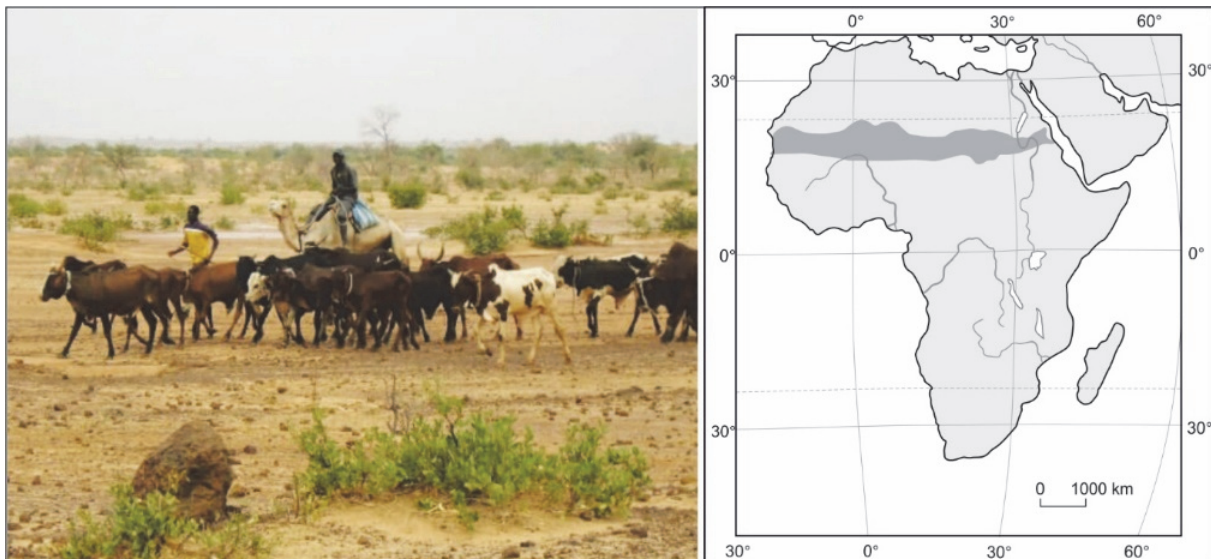
The table below shows information on selected cultures of the world.

Complete the table. Write the names of the cultures the information refers to.

Information	Name of the culture
Sharia law is in force in many countries of this culture, and that is why religious obligations determine what is legal and allowed. According to tradition, women should take care of the family and be absolutely obedient to men.	
The dominance of the Spanish language is clearly visible in this culture. The influences of Western culture merge with the culture of the native population. Family and the joy of life are highly valued.	

Task 12. (0–2)

The photograph shows cattle farming in the area marked on the map.

Source: www.zpe.gov.pl

In each pair of terms given below, underline the term that characterises cattle farming in the area marked on the map.

- barn farming / pasture farming
- intensive farming / extensive farming
- subsistence farming / commercial farming
- low-yield farming / high-yield farming
- focused on meat / focused on dairy

Task 13. (0–2)

In the 21st century, there is a competition for access to arable land between China and the Persian Gulf countries, which are among the largest land buyers. Chinese farms are already located, among others, in Zambia and Uganda, and in Latin American countries. Not only states, but also banks and investment funds participate in the competition for access to arable land. Underdeveloped countries look favourably on such offers. The Sudanese government has leased 1.5 million ha of arable land to the Persian Gulf countries and South Korea. Likewise, The Democratic Republic of the Congo has leased some of its arable lands to The Republic of South Africa.

Source: A. Wróbel, *Geografia ekonomiczna*, Warszawa 2017.

Write two non-financial benefits that underdeveloped countries can gain from leasing their arable land to other countries.

1. ....
.....
.....
2. ....
.....
.....

Task 14. (0–2)

Deindustrialisation involves changes that lead to a decrease in the importance of industrial activity. One of the manifestations of this process is the relocation of industrial plants to another region or country.

In each of the spaces, give one reason for relocating industrial plants to other countries. In your answer, refer to resources, labour costs, and environmental pressure.

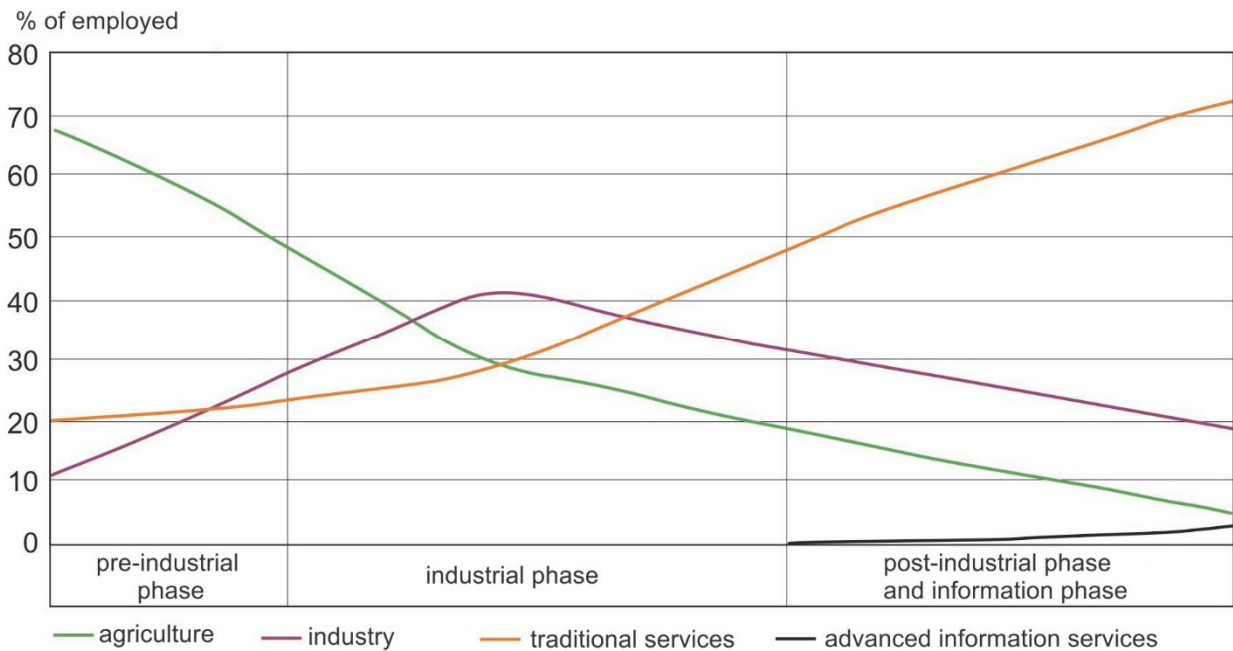
Resources: .....
.....

Labour costs: .....
.....

Environmental pressure: .....
.....

Task 15. (0–1)

The chart shows the structure of global employment by economic sector at different stages of civilisation development.

Source: T. Rachwał, *Oblicza geografii*, Warszawa 2013.

Explain why in the post-industrial stage, there are changes in the share of employment in agriculture and industry, as shown in the chart, without a decrease in the production volume of these sectors of the global economy.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

NOTES (*not subject to evaluation*)

ZESTAW DODATKOWYCH ZADAŃ W JĘZYKU FRANCUSKIM

Exercice 2 (0–1)

Le texte ci-dessous décrit la circulation de l'air dans l'une des cellules de circulation atmosphérique.

À la suite d'un fort réchauffement du sol, l'air s'élève et, dans la couche supérieure de la troposphère, se déplace vers des latitudes plus élevées. Il se fixe dans les anticyclones puis se déplace vers l'équateur dans la basse troposphère.

D'après : *Słownik encyklopedyczny. Geografia*, Wrocław 1998/1999.

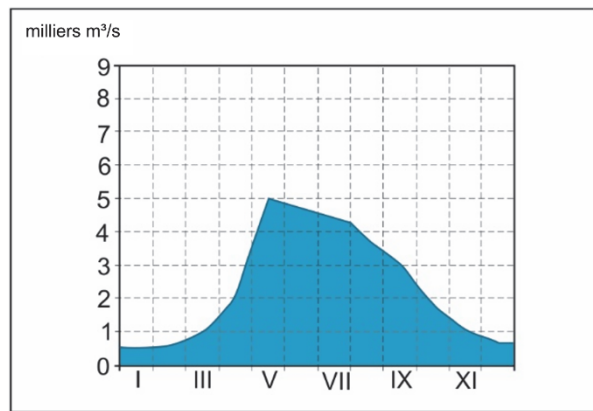
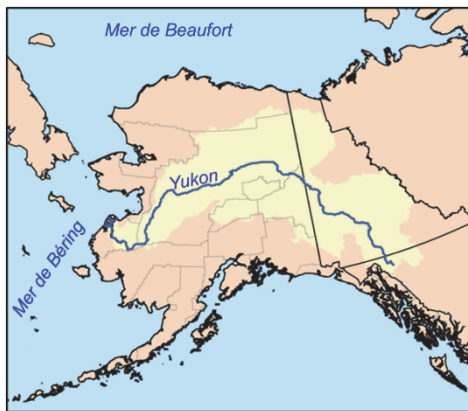
Terminez la phrase. Cochez la réponse A ou B et l'une des réponses 1-3.

Le texte décrit la circulation de l'air à des latitudes

A.	tempérées,	formant des vents constants –	1.	cyclones.
			2.	moussons.
B.	intertropicales,		3.	alizés.

Exercice 3 (0–2)

Vous trouverez ci-dessous la carte présentant le cours du fleuve Yukon et le diagramme décrivant les variations annuelles du débit du fleuve. Son régime fait partie des systèmes simples.

D'après : www.wikipedia.pl

Indiquez le nom du régime du fleuve Yukon, justifiez votre réponse en vous référant aux variations du débit du fleuve présentées sur le diagramme.

Type de régime : .....

Justification :

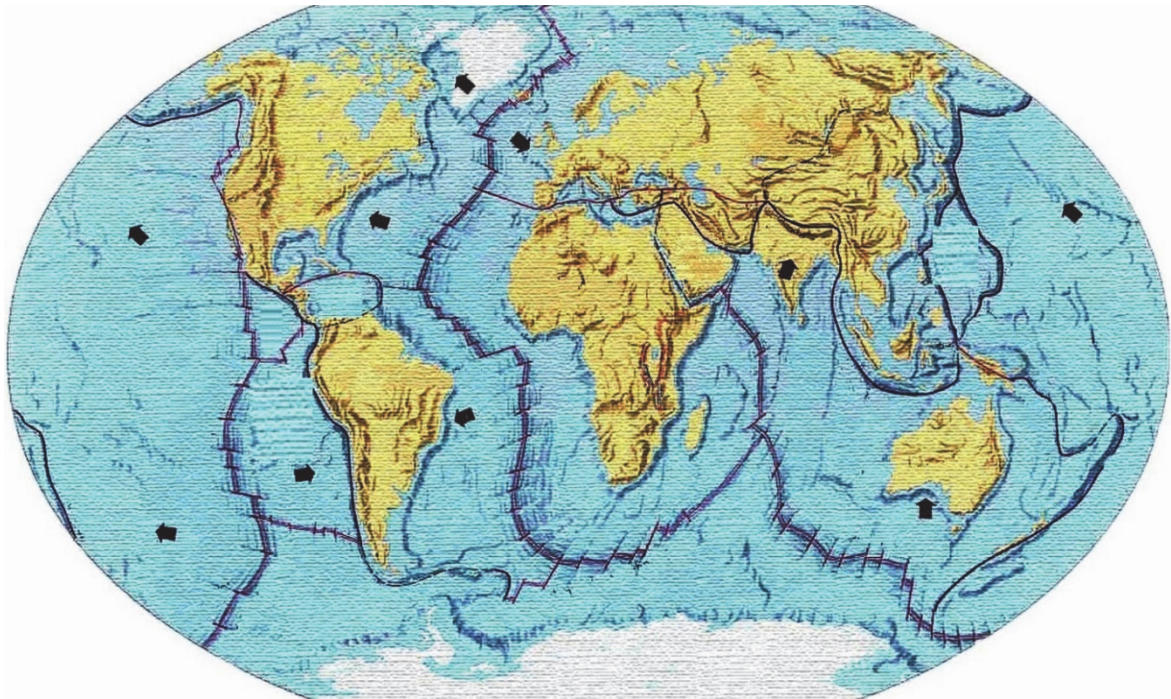
.....

.....

.....

Exercice 4

La carte ci-dessous présente la répartition des plaques lithosphériques.

D'après : www.youtube.com

Exercice 4.1 (0–2)

Complétez les phrases ci-dessous. Écrivez les termes corrects pour que les informations sur les phénomènes se produisant à la frontière des plaques lithosphériques soient vraies.

Le long des frontières des plaques lithosphériques courent des chaînes de montagnes soulevées pendant l'orogénèse .....

La plaque de Nazca est séparée de la plaque Pacifique par une zone de .....

Les fosses océaniques se forment dans la zone de .....

Exercice 4.2 (0–1)

Expliquez la manière dont la dorsale médio-atlantique s'est formée.

.....

.....

.....

.....

.....

Exercice 5 (0–1)

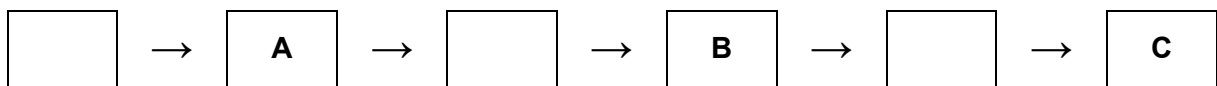
La photo représente l'une des baies de la côte norvégienne.

D'après : www.wakacje.pl

On a inscrit des lettres désignant les noms des reliefs sur le modèle relatif à la genèse de la baie représentée sur la photo.

Classez par ordre chronologique les processus ayant contribué à la formation de la baie représentée sur la photo. Écrivez les lettres choisies aux endroits convenables.

Formes :

- A. vallée en forme de V
- B. vallée en forme de U
- C. fjord

Processus :

- D. transgression marine
- E. érosion latérale des rivières
- F. érosion fluviale profonde
- G. érosion glaciaire

Exercice 6

L'image satellite représente une zone de forêt de mangrove dans le golfe du Bengale.

D'après : www.science.thewire.in

La région des Sundarbans comprend les plus grandes forêts de mangrove du monde. Elle est localisée à la frontière entre le Bangladesh et l'Inde, dans le delta des fleuves Gange, Brahmapoutre et Meghna. Les buissons denses des mangroves constituent une barrière qui absorbe les violentes tempêtes et les cyclones. Pour les villageois, la forêt est une source de miel et ses eaux – de poissons.

Confrontée à la pression de l'homme et des forces naturelles, la forêt de mangrove approche de ses limites. L'abattage des arbres pour la production de matériaux de construction destinés à la population régionale en forte croissance a éclairci les lisières de la forêt. Les barrages sur les rivières indiennes, mais aussi de nombreux canaux qui irriguent les terres agricoles, réduisent l'approvisionnement en eau douce des Sundarbans. Les sédiments transportés par les rivières se déposent près des barrages, ils ne reconstituent donc plus les pertes sur les côtes. Le sol, sans les racines de la mangrove qui le stabilisent, sera emporté dans la mer. L'élévation du niveau de la mer due au changement climatique apportera plus d'eau salée dans les forêts de mangrove. Les terres qui sont aujourd'hui peu salées, deviendront inhabitables.

D'après : *Las, który się falom nie kłaniał*, National Geographic, 7/2019.

Exercice 6.1 (0–2)

Indiquez deux avantages pour l'environnement et pour l'économie humaine résultant de la présence des forêts de mangrove dans la région.

Avantages pour l'environnement :

- 1. ....
.....
- 2. ....
.....

Avantages pour l'économie humaine :

- 1. ....
.....
- 2. ....
.....

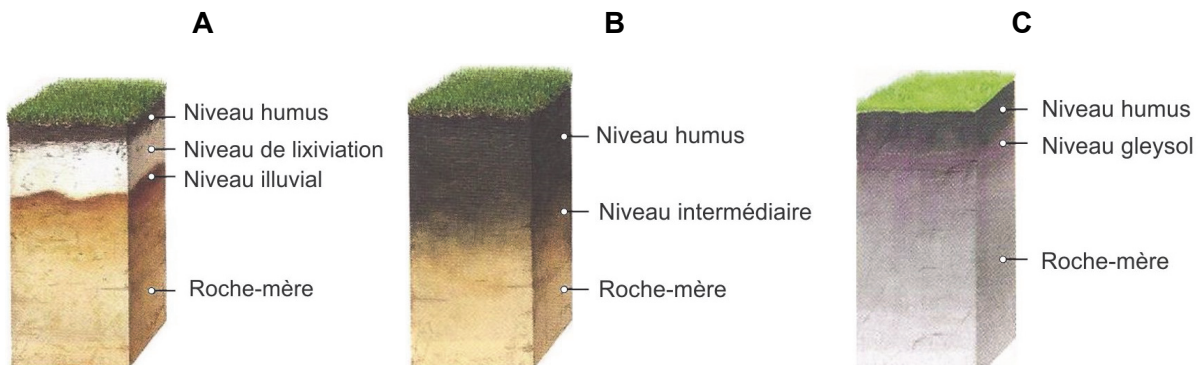
Exercice 6.2 (0–1)

Présentez les désavantages pour la zone des Sundarbans de la construction de barrages sur les rivières dans le bassin du Gange.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Exercice 7 (0–1)

Les images ci-dessous présentent les profils de trois types de sols.

D'après : A. Lechowicz, M. Lechowicz, P. Stankiewicz, E. Sulejczak, *Bliżej geografii*, Warszawa, 2010.

Écrivez la lettre indiquant l'image convenable et justifiez votre réponse.

Le profil du sol le plus fertile est présenté dans la figure indiquée par la lettre ....

Justification :

.....

.....

.....

.....

Exercice 8 (0–1)

Selon le Conseil mondial du voyage et du tourisme, en 2017 le tourisme a généré 10,4 % du PIB mondial. Les territoires où la contribution du tourisme au PIB est très élevée sont les Maldives (39 %) et les îles Vierges britanniques (35,4 %). Les Seychelles, les Bahamas et le Cap-Vert ont des parts similaires de tourisme dans la formation de leur PIB.

D'après : www.fly4free.pl

Expliquez pourquoi, pour de nombreuses régions sous-développées, le tourisme est une opportunité de développement mais peut également devenir un phénomène négatif.

.....

.....

.....

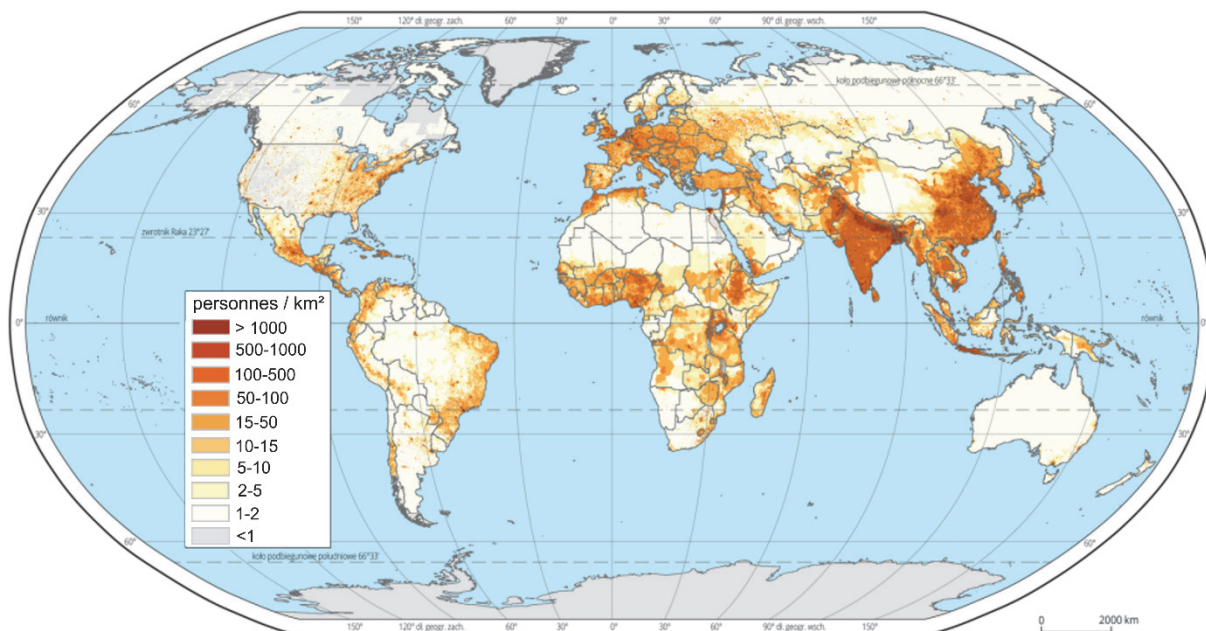
.....

.....

.....

Exercice 9 (0–1)

La carte du monde ci-dessous représente la densité de la population.

www.zpe.gov.pl

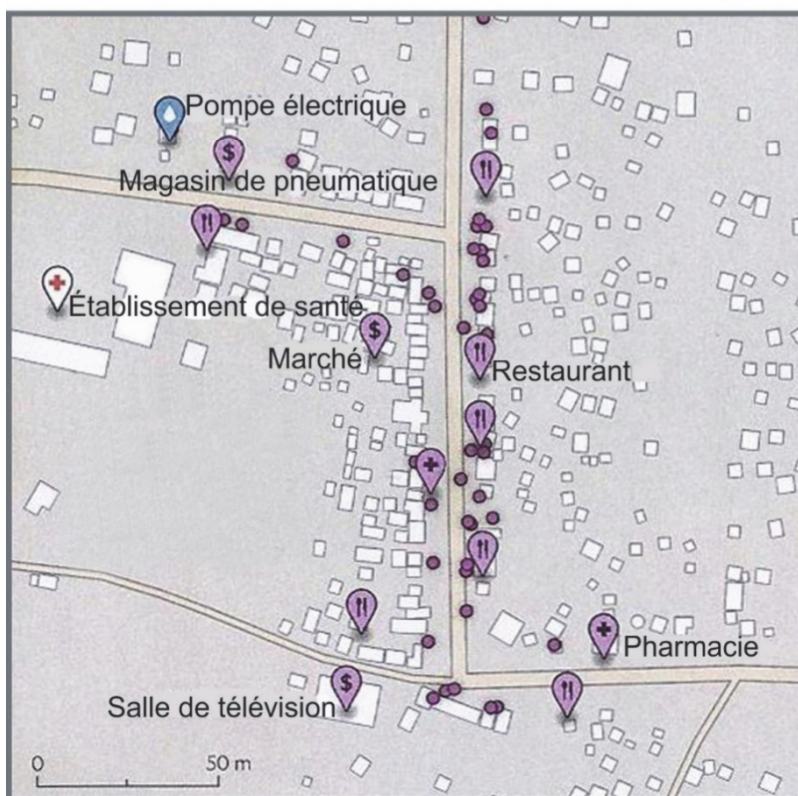
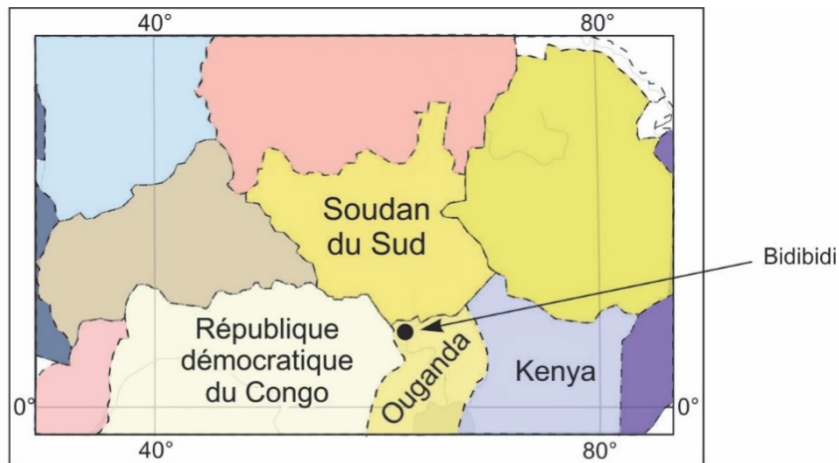
Indiquez l'affirmation correcte sur la densité de la population dans le monde.

- A.** La densité de la population est plus élevée sur les côtes balayées par des courants marins froids que sur les côtes balayées par des courants marins chauds.
- B.** Les zones les moins peuplées sont les vallées fluviales aux sols alluviaux.
- C.** Plus l'altitude par rapport au niveau de la mer est élevée, plus la densité de population est élevée en général.
- D.** Les zones à l'intérieur des continents ont tendance à avoir des densités de population plus faibles que les zones côtières.

Exercice 10

La carte ci-dessous représente la localisation de l'un des camps de réfugiés dans le nord de l'Ouganda, et le plan réalisé à partir des images satellitaires, représente un fragment de ce camp. Les informations sur le camp sont fournies dans la source.

Dans de nombreux camps à travers le monde, les réfugiés vivent entassés dans des tentes, des baraquements de fortune ou dans des conteneurs. Ils sont souvent encadrés par des lois qui leur interdisent de travailler et de se déplacer en dehors des camps.

Il n'y a pas si longtemps, la zone occupée par Bidibidi était couverte de forêts. Aujourd'hui, à en juger les images satellitaires, un quart de million de réfugiés du Soudan du Sud y vivent. C'est l'une des plus grandes installations de réfugiés au monde. Elle a été ouverte en 2016 et a presque immédiatement commencé à recevoir environ 6 000 personnes par jour.

L'Ouganda a mis en œuvre un programme visant à encourager le développement de zones accueillant des réfugiés. Les écoles et les établissements de santé sont construits en briques et équipés de fenêtres en verre.

L'eau douce coule des robinets, de petits panneaux solaires alimentent les lampadaires dans les rues, les radios diffusent de la musique, les téléviseurs dans des centres communautaires retransmettent les matchs de football et les téléphones portables pendent aux stations de recharge des magasins. Contrairement à de nombreux camps de réfugiés, qui sont isolés et clôturés, Bidibidi se fond presque dans son environnement.

D'après : National Geographic 4/2019.

Exercice 10.1 (0–2)

Expliquez pourquoi la stratégie visant à créer des centres pour les réfugiés, comme celui à Bidibidi, est bénéfique. Donnez deux arguments.

- 1. ....
.....
.....
.....
- 2. ....
.....
.....
.....

Exercice 10.2 (0–1)

Terminez la phrase. Cochez la bonne réponse parmi celles proposées.

Le Soudan du Sud, d'où viennent les réfugiés installés à Bidibidi, est l'un des pays les plus jeunes du monde. Il s'est constitué en 2011 à la suite de

- A. la décolonisation de l'ancien condominium égypto-britannique.
- B. l'annexion – le fait d'annexer le territoire de l'un des pays voisins.
- C. l'unification de zones de tribus subsahariennes de nomades.
- D. la sécession – séparation d'une partie du territoire d'un État déjà existant.

Exercice 11 (0–1)

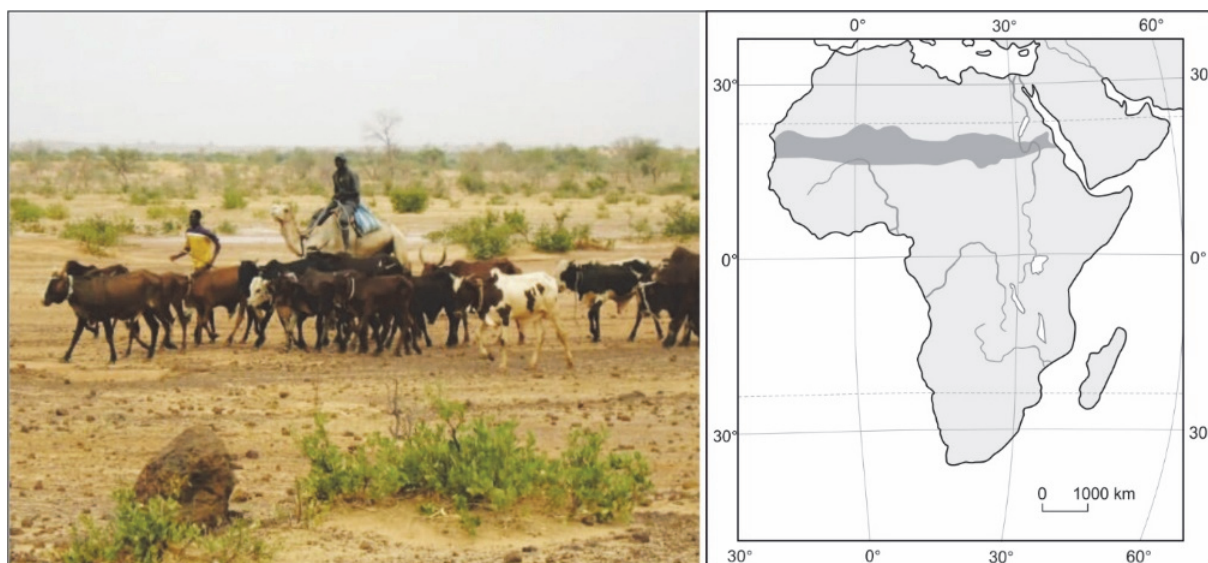
Le tableau ci-dessous fournit des informations concernant certains cercles culturels du monde.

Complétez le tableau ci-dessous. Écrivez les noms des cercles de culture auxquels les informations fournies s'appliquent.

Informations	Nom du cercle de culture
Dans de nombreux pays de ce cercle de culture, la charia est en vigueur, pour cette raison les préceptes religieux décident de tout ce qui est légal et autorisé. Comme le veut la tradition, les femmes sont censées s'occuper de la famille et obéir impérativement aux hommes.	
Dans ce cercle de culture domine la langue espagnole. Les influences du cercle de culture occidentale se mêlent avec la culture des peuples indigènes. La famille et la joie de vivre occupent une place importante dans ce système de valeurs.	

Exercice 12 (0–2)

La photo représente un élevage de bétail sur le territoire indiqué sur la carte.

D'après : www.zpe.gov.pl

Pour chaque couple de termes, soulignez celui qui se rapporte à l'élevage de bétail sur le territoire indiqué sur la carte.

étables / pâturages

intensif / extensif

autosubsistance / orienté vers le marché

faible rendement / rendement élevé

dominé par la production de viande / dominé par la production de produits laitiers

Exercice 13 (0–2)

Au XXIe siècle, la Chine et les pays du golfe Persique – les plus grands acquéreurs de terres, se font concurrence pour pouvoir accéder aux terres agricoles. Des exploitations chinoises sont localisées même en Zambie et en Ouganda, ainsi que dans des pays d'Amérique latine. La concurrence pour accéder aux terres agricoles implique, outre les États, les banques et les fonds d'investissement. Les pays sous-développés sont favorables à ce type d'offres. Le gouvernement soudanais a loué 1,5 million d'hectares de terres agricoles à des pays du golfe Persique et à la Corée du Sud. La République démocratique du Congo a loué certaines de ses terres agricoles à l'Afrique du Sud

D'après : A. Wróbel, *Geografia ekonomiczna*, Warszawa 2017.

Présentez deux avantages pour les pays sous-développés, autres que ceux financiers, découlant de la location de leurs terres agricoles à d'autres pays.

1. ....

.....

.....

2. ....

.....

.....

Exercice 14 (0–2)

La désindustrialisation implique des transformations conduisant à la réduction de l'activité industrielle. Ce processus se manifeste par la délocalisation d'installations industrielles vers une autre région ou un autre pays.

Quelles sont les raisons poussant à la délocalisation des installations industrielles vers d'autres pays – donnez un exemple pour chaque cas. Dans votre réponse, prenez en compte les ressources en matières premières, les coûts de la main-d'œuvre et la pression écologique.

Ressources en matières premières : .....

.....

Coûts de la main d'œuvre : .....

.....

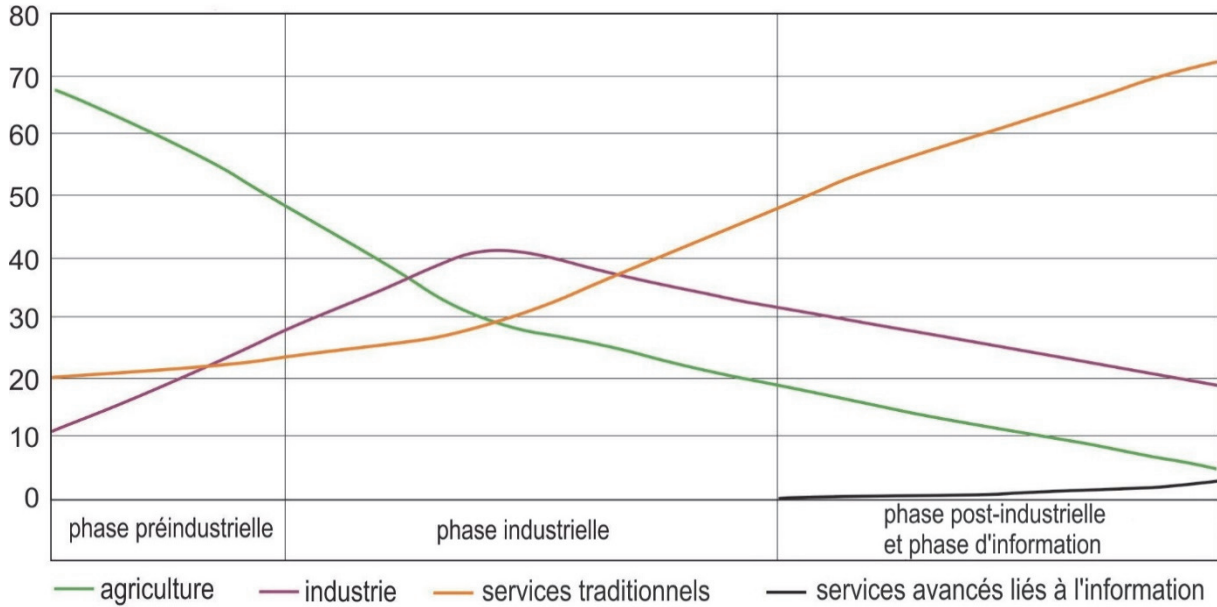
Pression écologique : .....

.....

Exercice 15 (0–1)

Le diagramme représente la structure de l'emploi dans le monde par secteurs économiques dans différentes phases de développement civilisationnel.

% des employés

D'après : T. Rachwał, *Oblicza geografii*, Warszawa 2013.

Expliquez pourquoi la phase post-industrielle modifie la part de l'emploi dans l'agriculture et l'industrie, comme le montre le graphique, sans réduire la production de ces secteurs de l'économie mondiale.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

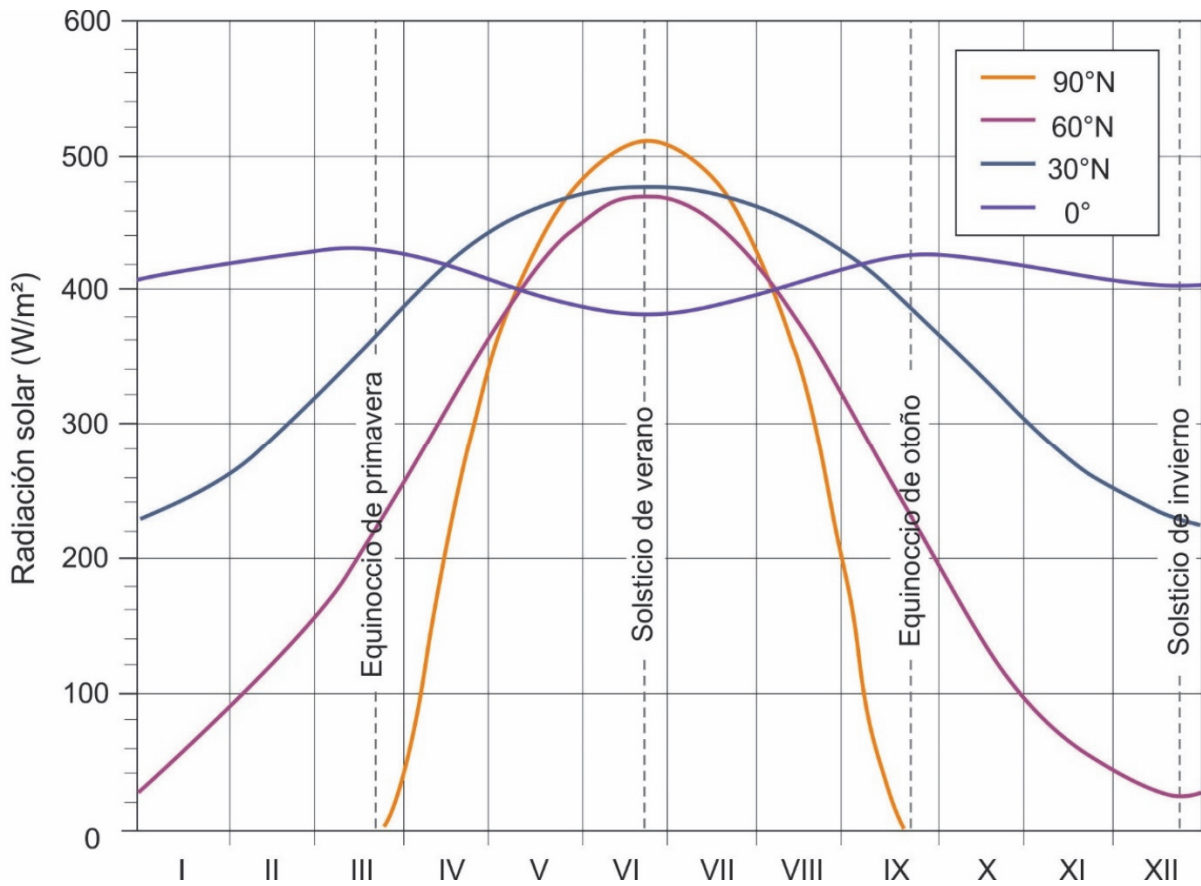
BROUILLON (ne sera pas pris en compte dans l'évaluation)

ZESTAW DODATKOWYCH ZADAŃ W JĘZYKU HISZPAŃSKIM

Tarea 1 (0–1)

El siguiente gráfico muestra la radiación solar (en W/m²) que llega a la Tierra en cuatro latitudes geográficas.

Basado en: M. Popkiewicz, A. Kardaś, S. Malinowski, *Nauka o klimacie*, Warszawa 2019.

Explica por qué las oscilaciones de la cantidad de energía que llega a la superficie de la Tierra durante el año en el ecuador difieren de las oscilaciones en otras latitudes.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Tarea 2 (0–1)

A continuación se describe la circulación del aire en una de las células de circulación atmosférica.

Como resultado del fuerte calentamiento del suelo, el aire se eleva. Después, en la capa superior de la troposfera, se desplaza hacia latitudes más elevadas. En la zona de anticiclones se asienta, y luego se desplaza hacia el ecuador en la capa inferior de la troposfera.

Basado en: *Słownik Encyklopedyczny. Geografia*, Wrocław 1998/1999.

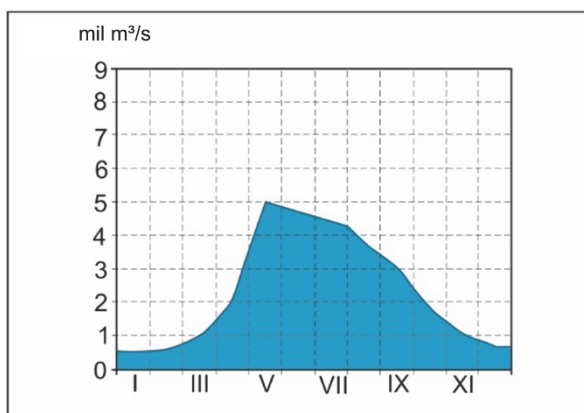
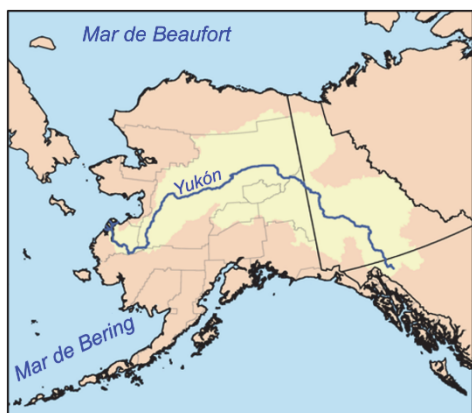
Completa la frase. Marca la respuesta A o B y una de las respuestas 1–3.

El texto describe la circulación del aire en latitudes

A.	medias	que origina los siguientes vientos constantes:	1.	ciclones.
			2.	monzones.
B.	intertropicales		3.	alisios.

Tarea 3 (0–2)

El siguiente mapa muestra el recorrido del río Yukón. El gráfico muestra la variaciones anuales en el caudal de este río. Su régimen fluvial pertenece al grupo de los simples.

Basado en: www.wikipedia.pl

Escribe el nombre del régimen fluvial del Yukón y justifica tu respuesta haciendo referencia a las variaciones de caudal presentadas en el gráfico.

Tipo de régimen: .....

Justificación:

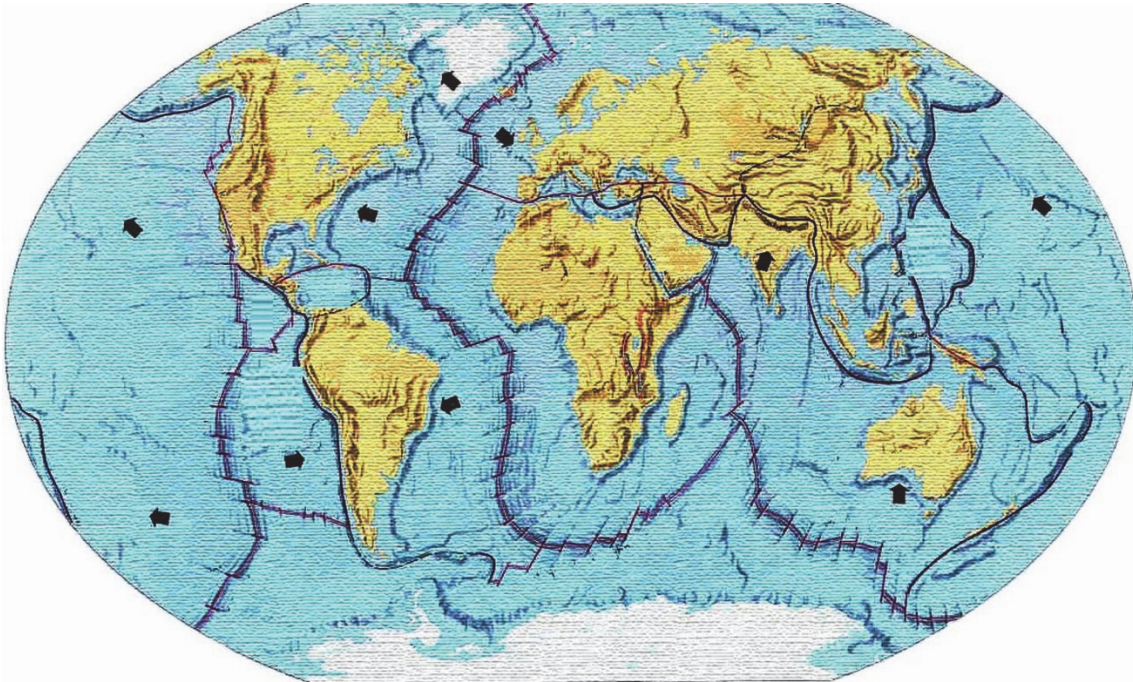
.....

.....

.....

Tarea 4

El mapa muestra la distribución de las placas de la litosfera.

Basado en: www.youtube.com

Tarea 4.1. (0–2)

Completa las frases. Escribe los términos correctos de modo que la información sobre los fenómenos que se producen en el borde de las placas de la litosfera sea verdadera.

A lo largo de los bordes de las placas de la litosfera se forman cadenas montañosas erigidas durante la orogénesis .....

La placa de Nazca está separada de la Placa del Pacífico por la zona .....

Las fosas oceánicas se forman en la zona .....

Tarea 4.2. (0–1)

Explica cómo se formó la dorsal mesoatlántica.

.....

.....

.....

.....

.....

Tarea 5 (0–1)

La fotografía muestra una de las bahías de la costa de Noruega.

Basado en: www.wakacje.pl

El modelo que hace referencia a la formación de la bahía presentada en la foto incluye letras que indican los nombres de tipos de relieve.

Ordena cronológicamente los procesos que contribuyeron a la formación de la bahía presentada en la foto. Escribe las letras que faltan para completar la secuencia que viene a continuación.

Formas:

- A. valle en forma de V
- B. valle en forma de U
- C. fiordo

Procesos:

- D. transgresión marina
- E. erosión fluvial lateral
- F. erosión fluvial de fondo
- G. erosión de la lengua glacial

Tarea 6

La imagen satelital muestra el área de bosques de manglar en el Golfo de Bengala.

Basado en: www.science.thewire.in

La región de Sundarbans incluye los bosques de manglar más grandes del mundo, ubicados en la frontera entre Bangladés y la India, en el delta de los ríos Ganges, Brahmaputra y Meghna. Los densos matorrales de manglares son una barrera que amortigua violentas tormentas y ciclones. Para los habitantes de zonas rurales, el bosque es una fuente de miel, y sus aguas, de pescado.

Como resultado de la presión del hombre y de las fuerzas de la naturaleza, el bosque de manglar se está acercando al límite de su resistencia. La tala de árboles para obtener materiales de construcción para la población que en esta región crece a un ritmo acelerado, ha afectado los bordes de los bosques haciéndolos menos densos. Las presas en los ríos de la India, así como los numerosos canales que riegan las tierras de cultivo, reducen los caudales de agua dulce que llegan a Sundarbans. Los sedimentos transportados por los ríos quedan atrapados en las presas, por lo que no complementan los déficits en la costa. El suelo, sin raíces de manglar que lo estabilicen, será arrastrado al mar. El aumento del nivel del mar causado por el cambio climático inyectará más agua salada en los bosques de manglar. Las tierras que hoy presentan poca salinidad dejarán de ser habitables.

Basado en: *Las, który się falom nie kłaniał*, National Geographic, 7/2019.

Tarea 6.1. (0–2)

Indica dos beneficios para el medioambiente y para la economía humana derivados de los bosques de manglar en esta área.

Beneficios medioambientales:

1. ....
.....
2. ....
.....

Beneficios para la economía humana:

1. ....
.....
2. ....
.....

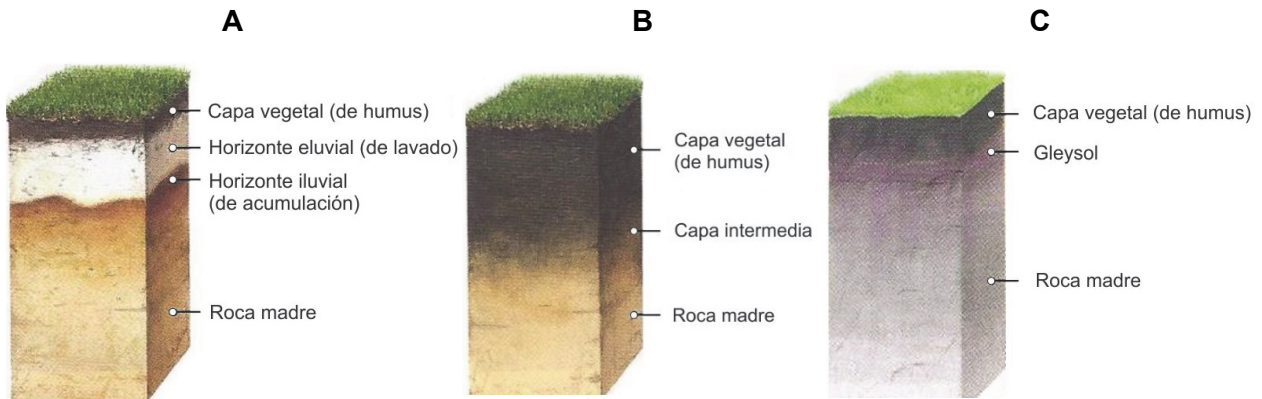
Tarea 6.2. (0–1)

Explica el efecto negativo de la construcción de presas en los ríos de la cuenca del Ganges para la zona de Sundarbans.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Tarea 7 (0–1)

Las figuras muestran los perfiles de tres tipos de suelo.

Basado en: A. Lechowicz, M. Lechowicz, P. Stankiewicz, E. Sulejczak, *Bliżej geografii*, Warszawa 2010.

Escribe la letra con la que se ha marcado el dibujo adecuado y justifica tu respuesta.

El perfil del suelo más fértil se muestra en la figura marcada con la letra .....

Justificación:

.....

.....

.....

.....

.....

Tarea 8 (0–1)

Según el Consejo Mundial de Viajes y Turismo, el turismo representó el 10,4 % del PIB mundial en 2017. Los territorios donde la aportación del turismo al PIB es muy alta incluyen las Maldivas (39%) y las Islas Vírgenes Británicas (35,4 %). Las Seychelles, las Bahamas y Cabo Verde tienen una aportación similar del turismo al PIB.

Basado en: www.fly4free.pl

Explica por qué, para muchas regiones en vías de desarrollo, el turismo puede ser una oportunidad de desarrollo, pero también puede convertirse en un fenómeno negativo.

.....

.....

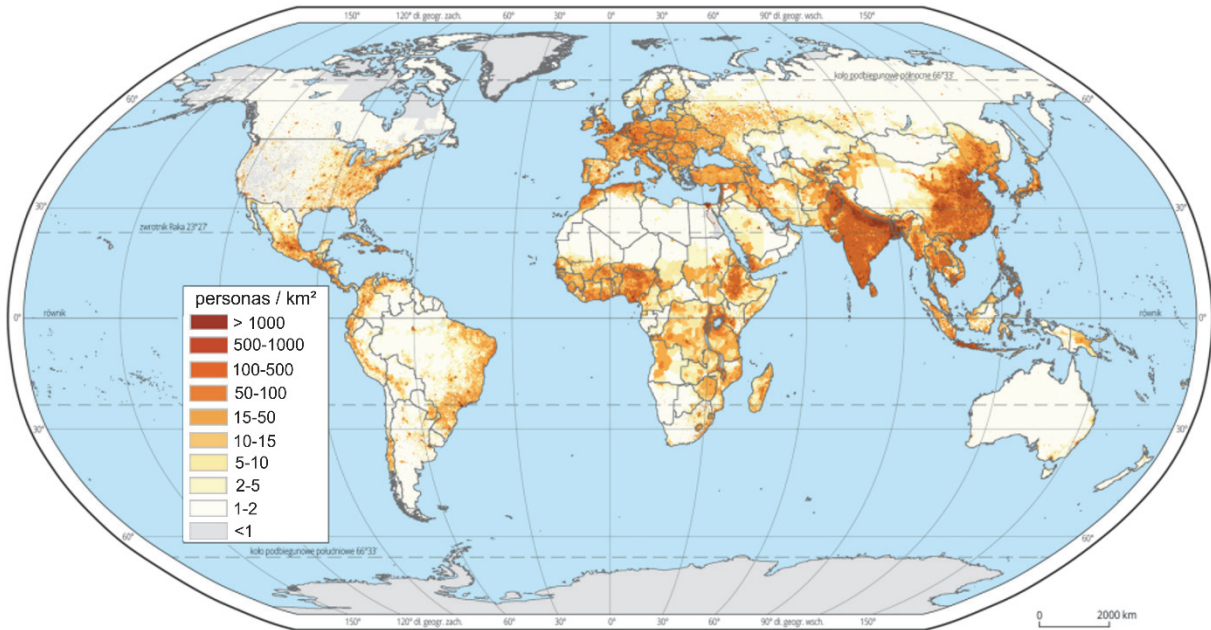
.....

.....

.....

Tarea 9 (0–1)

Este mapamundi muestra la densidad de población.

Basado en: www.zpe.gov.pl

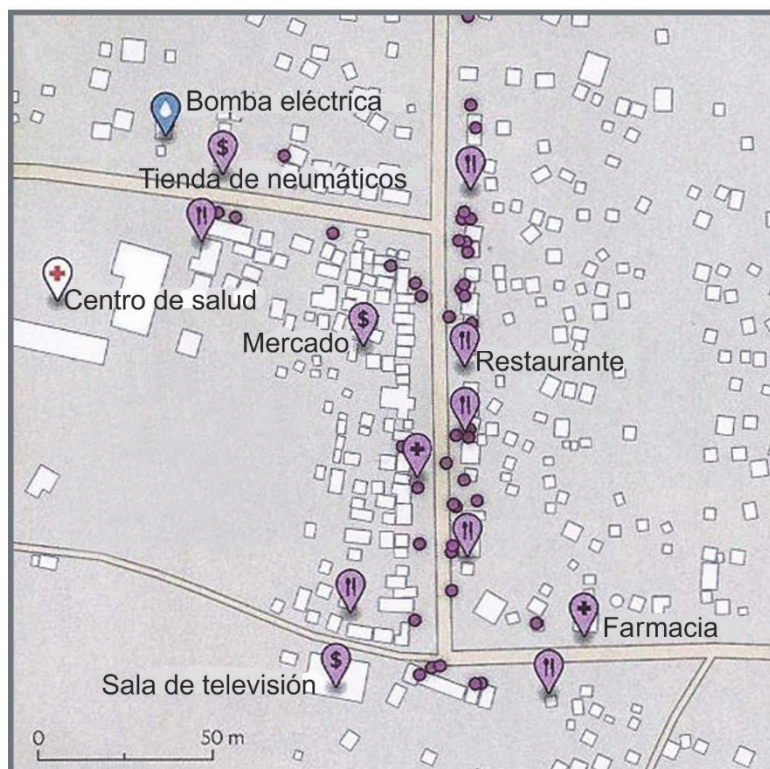
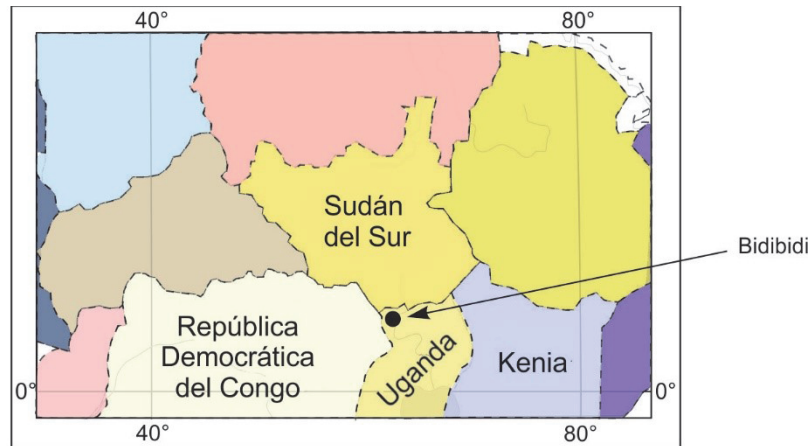
Marca la afirmación correcta sobre la densidad de población del mundo.

- A.** La densidad de población es mayor en las costas que están rodeadas de corrientes marinas frías que en las costas rodeadas de corrientes marinas cálidas.
- B.** Las zonas menos pobladas son las de los valles fluviales donde hay suelos aluviales.
- C.** Cuanto mayor sea la altitud sobre el nivel del mar, mayor es la densidad de población en general.
- D.** Las áreas ubicadas en el interior del continente generalmente tienen una densidad de población más baja que las áreas ubicadas en las zonas costeras.

Tarea 10

El mapa muestra la ubicación de uno de los campamentos de refugiados en el norte de Uganda. El plano realizado en base a imágenes satelitales muestra un fragmento de este campamento. La información sobre el campamento se proporciona en el texto presentado más abajo.

Basado en: National Geographic 4/2019.

En muchos campamentos de todo el mundo, los refugiados viven hacinados en tiendas de campaña, barracones improvisados o contenedores. A menudo se ven limitados por leyes que les impiden trabajar y moverse fuera de los campamentos.

Hasta hace poco, el área ocupada por Bidibidi estaba cubierta de bosque. Ahora, según muestran las imágenes satelitales, un cuarto de millón de refugiados de Sudán del Sur vive

allí. Es uno de los campos de refugiados más grandes del mundo. Se abrió en 2016 y casi de inmediato comenzaron a llegar unas 6000 personas al día.

Uganda ha puesto en marcha un programa para fomentar el desarrollo de las zonas de acogida de refugiados. Las escuelas y los centros de salud están contruidos con ladrillos y equipados con ventanas de vidrio. Los grifos dan agua potable, los pequeños paneles solares alimentan las luces de la calle, las radios transmiten música, los televisores en las salas comunes retransmiten partidos de fútbol y los teléfonos móviles cuelgan de las estaciones de recarga en las tiendas. A diferencia de muchos campos de refugiados que están aislados y cercados, Bidibidi casi se funde con sus alrededores.

Basado en: National Geographic 4/2019.

Tarea 10.1. (0–2)

Explica por qué la estrategia de crear campos de refugiados como Bidibidi es beneficiosa. Presenta dos argumentos que lo demuestren.

1. ....
.....
.....
.....

2. ....
.....
.....
.....

Tarea 10.2. (0–1)

Elige la terminación correcta de la frase.

Sudán del Sur, de donde proceden los refugiados asentados en Bidibidi, es uno de los países más jóvenes del mundo. Se fundó en 2011 como resultado de:

- A. la descolonización del antiguo condominio británico-egipcio.
- B. la anexión: la ocupación del territorio de uno de los estados vecinos.
- C. la unificación de las zonas de las tribus nómadas subsaharianas.
- D. la secesión: la separación de una parte del territorio de un estado ya existente.

Tarea 11 (0–1)

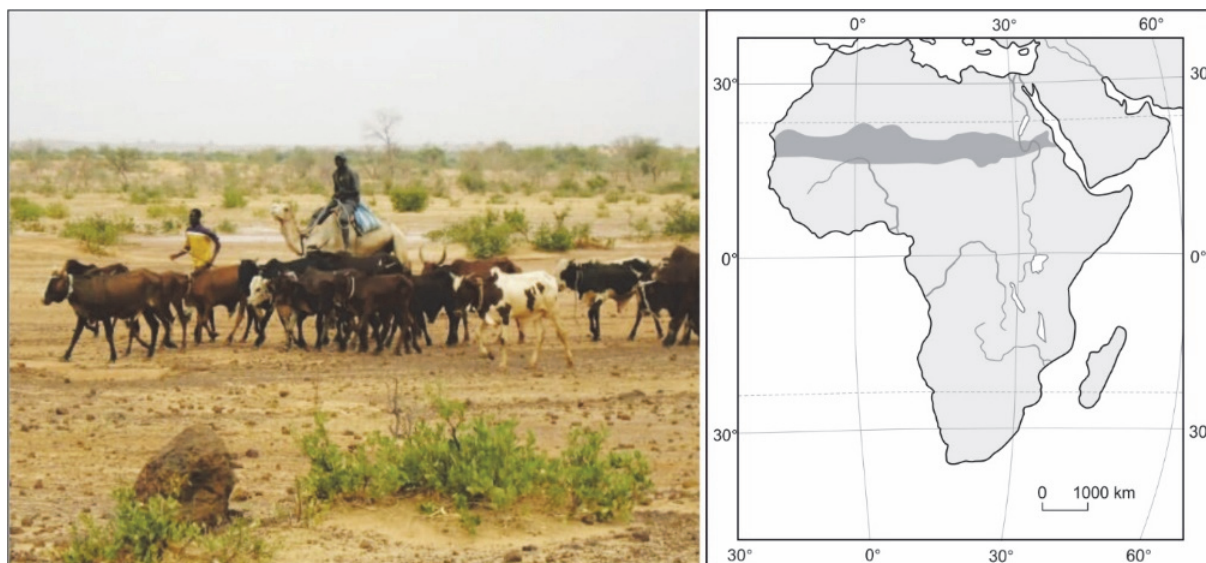
La tabla proporciona información sobre determinados círculos culturales del mundo.

Completa la tabla introduciendo los nombres de los círculos culturales a los que hace referencia la información.

Información	Nombre del círculo cultural
En muchos países de este círculo cultural se aplica la ley Sharía, es decir, los preceptos religiosos determinan lo que es legal y permisible. Según la tradición, las mujeres deben cuidar de la familia y ser fieles a los hombres.	
En este círculo, el dominio de la lengua española está claramente marcado. Las influencias del círculo occidental se mezclan con la cultura de la población nativa. La familia y la alegría de vivir ocupan una posición alta en el sistema de valores.	

Tarea 12 (0–2)

La fotografía muestra la cría de ganado en el área marcada en el mapa.

Basado en: www.zpe.gov.pl

En cada par de términos, subraya el término correcto que caracteriza la ganadería en el área marcada en el mapa.

ganadería de establo / ganadería de pastoreo

ganadería intensiva / ganadería extensiva

ganadería de subsistencia / ganadería de mercado

ganadería de bajo rendimiento / ganadería de alto rendimiento

predominio del comercio de carne / predominio del comercio de lácteos

predominio de la ganadería para la producción de carne/ predominio de la ganadería para la producción de lácteos

Tarea 13 (0–2)

En el siglo XXI, China y los países del golfo Pérsico, que se encuentran entre los mayores compradores de tierras, compiten por el acceso a la tierra cultivable. Ya hay granjas chinas ubicadas en Zambia y Uganda, así como en países de América Latina. Los bancos y los fondos de inversión también compiten por el acceso a tierra cultivable. Los países en vías de desarrollo se muestran favorables a este tipo de ofertas. El gobierno sudanés ha arrendado 1,5 millones de hectáreas de tierras de cultivo a los países del Golfo y Corea del Sur. La República Democrática del Congo ha arrendado parte de sus tierras a Sudáfrica.

Basado en: A. Wróbel, *Geografía Económica*, Warszawa 2017.

Presenta dos beneficios, que no sean económicos, del arrendamiento de tierras de cultivo a otros países para los estados en vías de desarrollo.

1. ....
 .....
 .....
2. ....
 .....
 .....

Tarea 14 (0–2)

La desindustrialización implica transformaciones que desembocan en una reducción de la importancia de las actividades industriales. Una de las manifestaciones de este proceso es la reubicación de plantas industriales en otra región o país.

Da un ejemplo que ilustre cada uno de los tres motivos para trasladar plantas industriales a otros países: uno referente a los recursos de materias primas, otro a los costes de la mano de obra y otro a la presión medioambiental.

Recursos de materias primas: .....
 .....

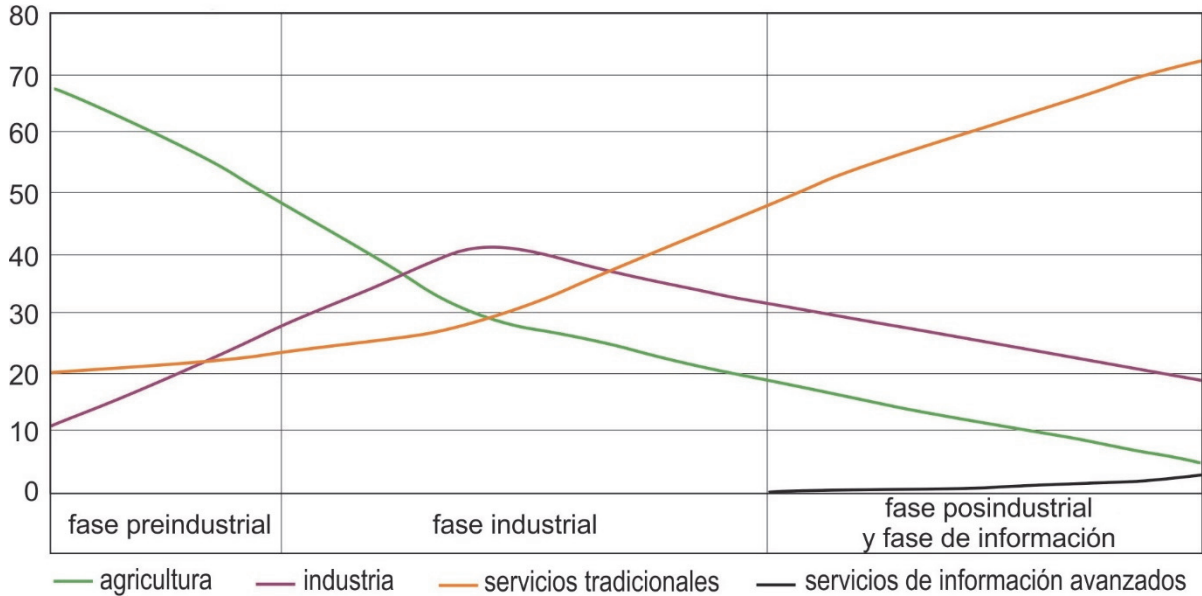
Costes de la mano de obra: .....
 .....

Presión medioambiental: .....
 .....

Tarea 15 (0–1)

El gráfico presenta la estructura del empleo en el mundo según los sectores económicos en distintas fases de desarrollo.

% de empleados

Basado en: T. Rachwał, *Oblicza geografii*, Warszawa 2013.

Explica por qué, tal como lo indica el gráfico presentado arriba, en la fase posindustrial cambia el porcentaje de población empleada en la agricultura y en la industria, pero el volumen de producción mundial de estos sectores económicos no disminuye.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

BORRADOR (no se evalúa)

ZESTAW DODATKOWYCH ZADAŃ W JĘZYKU NIEMIECKIM

Aufgabe 2 (0–1)

Im Folgenden wird die Zirkulation der Luft in einer der Zirkulationszellen der Atmosphäre beschrieben.

Infolge der starken Erwärmung des Bodens steigt die Luft auf und bewegt sich in der oberen Troposphäre in Richtung höherer Breitengrade. In Hochdruckgebieten sinkt sie herab und bewegt sich in der unteren Schicht der Troposphäre zum Äquator.

Quelle: (1998/1999) *Słownik encyklopedyczny. Geografia*, Wrocław.

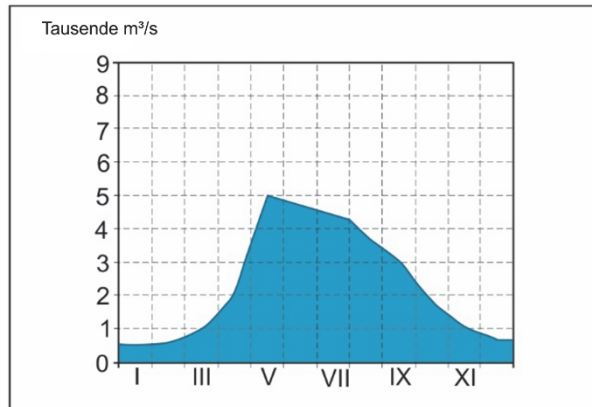
Vervollständige den Satz. Markiere Antwort A oder B und Antwort 1, 2 oder 3.

Der Text beschreibt die Zirkulation der Luft in den

A	gemäßigten Breitengraden,	welche zur Entstehung von konstanten Winden führt, die	1	Zyklone genannt werden.
	innertropischen Breitengraden,		2	Monsune genannt werden.
B			3	Passate genannt werden.

Aufgabe 3 (0–2)

Auf der Karte ist der Verlauf des Flusses Yukon und in dem Diagramm die jährlichen Schwankungen der Wassermenge dargestellt. Sein Abflussregime gehört zu den einfachen Regimen.

Quelle: www.wikipedia.pl

Nenne den Typ des Abflussregimes des Flusses Yukon und begründe deine Antwort in Bezug auf die dargestellten Schwankungen der Wassermenge.

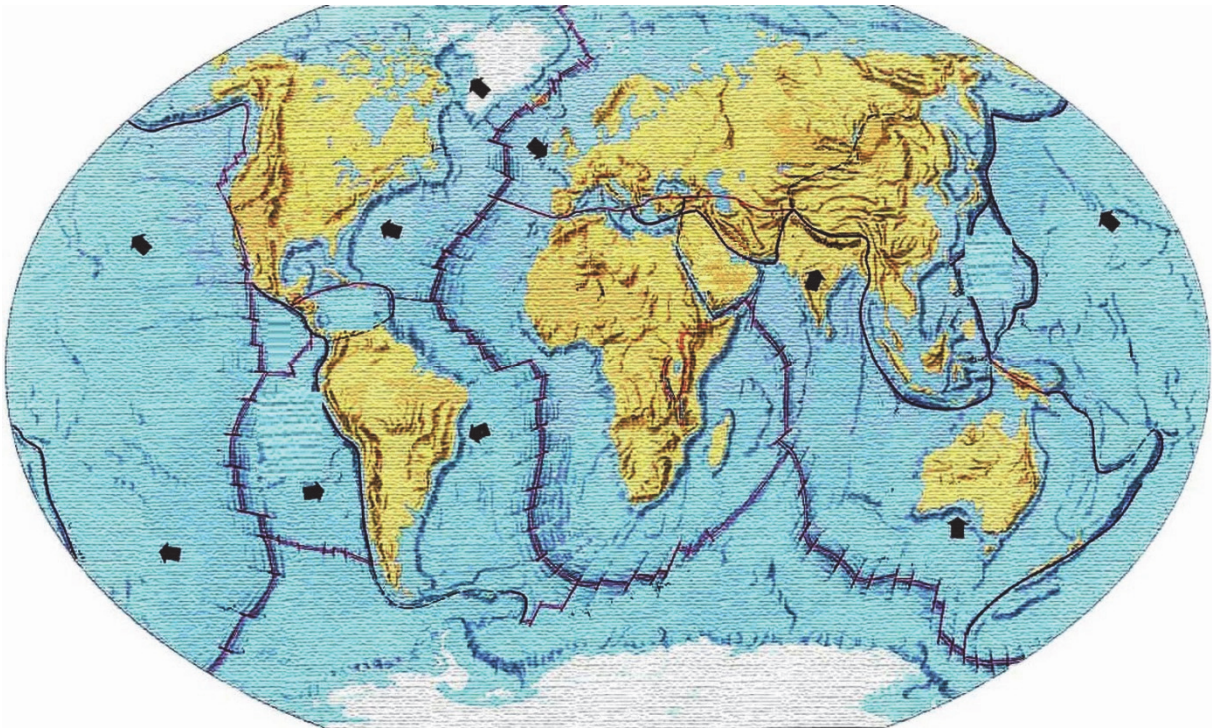
Art des Regimes: .....

Begründung: .....

.....
 .....

Aufgabe 4

Auf der Karte ist die Lage der Lithosphärenplatten dargestellt.

Quelle: www.youtube.com

Aufgabe 4.1 (0–2)

Ergänze die Sätze. Ergänze die Begriffe, so dass die Informationen über die Phänomene an den Grenzen der Lithosphärenplatten korrekt sind.

Entlang der Grenzen der Lithosphärenplatten verlaufen Gebirgsketten, die während der ..... Orogenese entstanden sind

Die Nazca-Platte wird von der Pazifischen Platte durch die ..... Zone getrennt.

Tiefseegräben bilden sich an der ..... Zone.

Aufgabe 4.2 (0–1)

Erkläre, wie der Südatlantische Rücken entstanden ist.

.....

.....

.....

.....

.....

Aufgabe 5 (0–1)

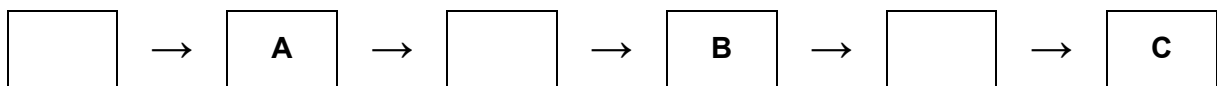
Das Foto zeigt eine Bucht an der Küste Norwegens.

Quelle: www.wakacje.pl

Das Modell für die Entstehung der auf dem Foto abgebildeten Bucht ist mit Buchstaben versehen, die die Namen der Landformen bezeichnen.

Ordne die Prozesse, die zur Entstehung der auf dem Foto abgebildeten Bucht beigetragen haben, chronologisch. Trage die Buchstaben an den richtigen Stellen ein.

Formen:

- A. V-förmiges Tal
- B. U-förmiges Tal
- C. Fjord

Prozesse:

- D. Meerestransgression
- E. Seitenerosion eines Flusses
- F. Tiefenerosion eines Flusses
- G. Gletscherzungen-Erosion

Aufgabe 6

Das Satellitenbild zeigt ein Gebiet mit Mangroven am Golf von Bengalen.

Quelle: www.science.thewire.in

Die Region von Sundarbans umfasst die größten Mangrovenwälder der Welt und liegt an der Grenze zwischen Bangladesch und Indien im Delta der Flüsse Ganges, Brahmaputra und Meghna. Das dichte Mangrovengestrüpp bildet eine Barriere, die heftige Stürme und Wirbelstürme abfängt. Für die Dorfbewohner ist der Wald eine Honig- und seine Gewässer eine Fischquelle.

Infolge des menschlichen Einflusses und der natürlichen Kräfte stößt der Mangrovenwald an seine Grenzen. Die Abholzung zur Gewinnung von Baumaterial für die schnell wachsende Bevölkerung der Region hat zur Ausdünnung der Waldränder geführt. Dämme an den Flüssen in Indien sowie zahlreiche Kanäle zur Bewässerung von Ackerland verringern die Süßwasserversorgung von Sundarbans. Die von den Flüssen mitgeführten Sedimente werden von den Dämmen zurückgehalten, sodass sie die Verluste an den Küsten nicht ausgleichen. Boden ohne Mangrovenwurzeln, die ihn stabilisieren, wird ins Meer gespült. Der Anstieg des Meeresspiegels aufgrund des Klimawandels wird mehr Salzwasser in die Mangroven bringen. Gebiete, die heute einen geringen Salzgehalt aufweisen, werden unbewohnbar.

Quelle: *Las, który się falom nie kłaniał*, National Geographic, 7/2019.

Aufgabe 6.1 (0–2)

Nenne jeweils zwei Vorteile für die natürliche Umwelt und Wirtschaft, die sich aus dem Vorkommen von Mangroven in diesem Gebiet ergeben.

Vorteile für die natürliche Umwelt:

1. ....
.....
2. ....
.....

Vorteile für die Wirtschaft:

1. ....
.....
2. ....
.....

Aufgabe 6.2 (0–1)

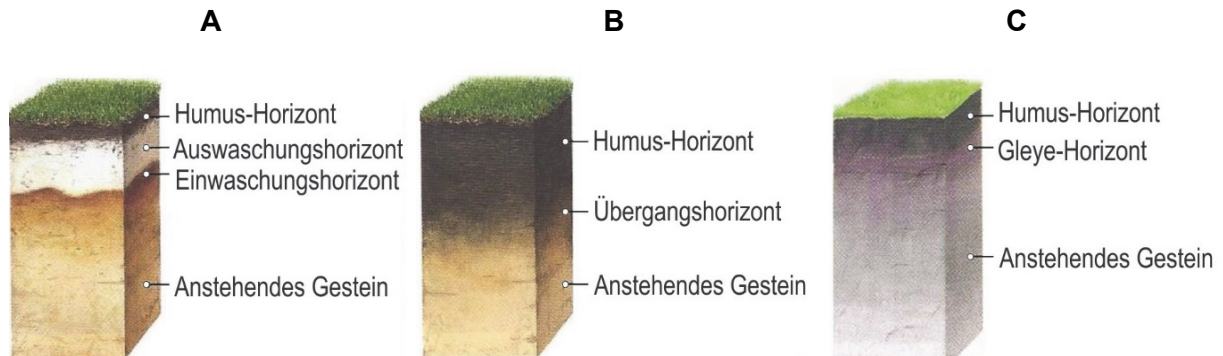
Beschreibe die negativen Auswirkungen des Baus von Dämmen an Flüssen im Ganges-Becken auf das Gebiet von Sundarbans.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Aufgabe 7 (0–1)

Die Abbildungen stellen Profile von drei Bodentypen dar.

Quelle: Lechowicz, A., Lechowicz, M., Stankiewicz, P., Sulejczak, E. (2010) *Bliżej geografii*, Warszawa.

Schreib den Buchstaben, mit dem die richtige Abbildung beschriftet ist, und begründe deine Antwort.

Das Profil des fruchtbarsten Bodens ist in der Abbildung mit der Bezeichnung ..... dargestellt.

Begründung:

.....

.....

.....

.....

Aufgabe 8 (0–1)

Nach Angaben des World Travel and Tourism Council erwirtschaftete die Tourismusindustrie im Jahr 2017 10,4 % des weltweiten BIP. Zu den Gebieten mit einem sehr hohen Beitrag des Tourismus zum BIP gehören die Malediven (39 %) und die Britischen Jungfernseln (35,4 %). Die Seychellen, die Bahamas und die Kapverdischen Inseln haben einen ähnlichen Anteil des Tourismus am BIP.

Quelle: www.fly4free.pl

Erläutere, warum Tourismus für viele unterentwickelte Regionen eine Chance zur Entwicklung, aber auch ein Nachteil sein kann.

.....

.....

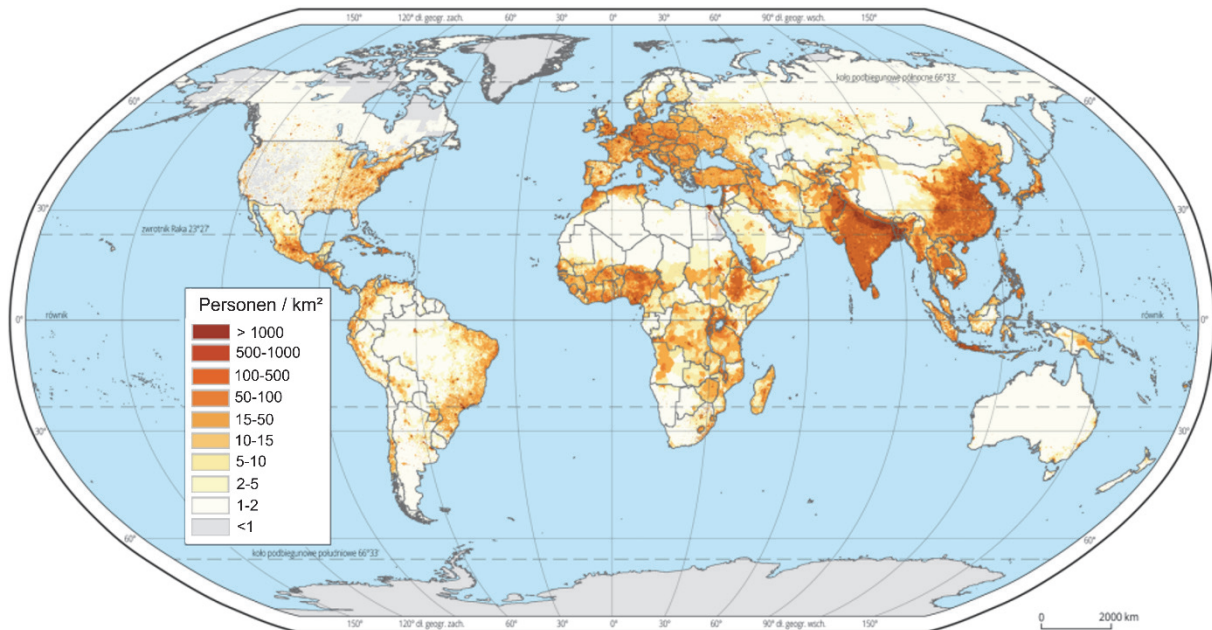
.....

.....

.....

Aufgabe 9 (0–1)

In der Karte ist die Bevölkerungsdichte dargestellt.

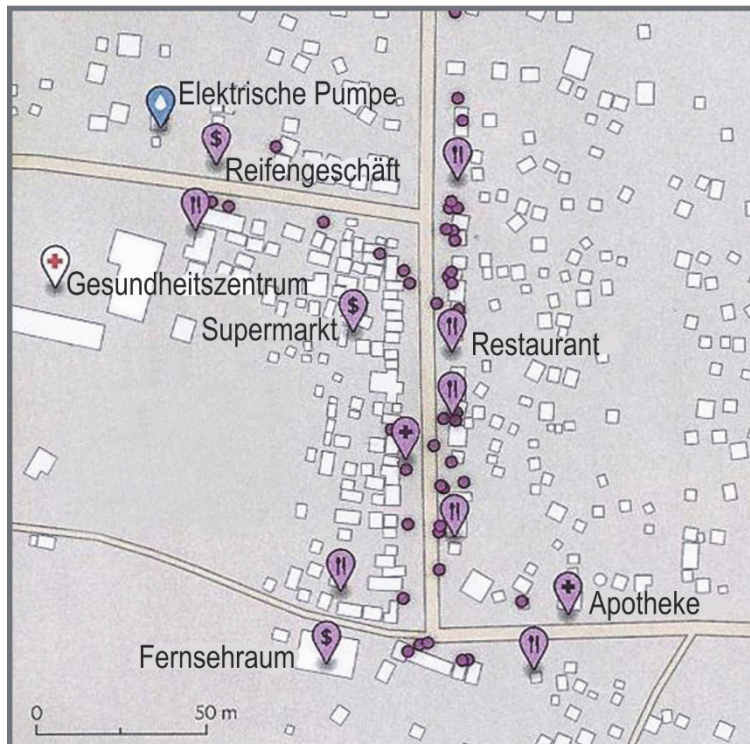
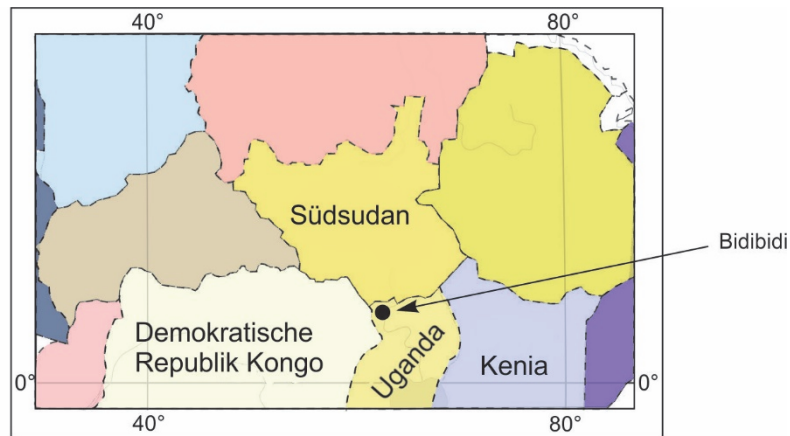
Quelle: www.zpe.gov.pl

Kennzeichne ein Merkmal der Bevölkerungsdichte in der Welt.

- A. Die Bevölkerungsdichte ist an Küsten mit kalten Meeresströmungen höher als an Küsten mit warmen Meeresströmungen.
- B. Die am geringsten besiedelten Gebiete sind Flusstäler, in denen Alluvialböden vorkommen.
- C. Je größer die Höhe über dem Meeresspiegel, desto höher ist im Allgemeinen die Bevölkerungsdichte.
- D. Binnenlandgebiete sind in der Regel weniger dicht besiedelt als Küstengebiete.

Aufgabe 10

Auf der Karte ist die Lage einer Flüchtlingsiedlung in Norduganda dargestellt. Auf dem Plan, der basierend auf Satellitenbildern erstellt wurde, ist ein Ausschnitt der Siedlung zu sehen. Informationen zu dieser Siedlung sind im Quellentext zu finden.

Quelle: National Geographic 4/2019.

In vielen Lagern auf der ganzen Welt leben Flüchtlinge zusammengedrängt in Zelten, provisorischen Baracken oder Containern. Oft werden sie durch Gesetze daran gehindert, zu arbeiten und sich außerhalb der Lager zu bewegen.

Vor nicht allzu langer Zeit war das Gebiet, in dem Bidibidi liegt, von Wald bedeckt. Wie Satellitenbilder zeigen, leben dort inzwischen eine Viertelmillion südsudanesischer Flüchtlinge. Es ist eine der größten Flüchtlingsiedlungen der Welt. Sie wurde 2016 eröffnet und unmittelbar danach kamen täglich rund 6.000 Menschen dort an.

In Uganda wurde ein Programm zur Förderung der Entwicklung von Gebieten, die Flüchtlinge aufnehmen, eingeführt. Schulen und Gesundheitszentren sind aus Ziegeln gebaut und mit Glasfenstern ausgestattet.

Frisches Wasser fließt aus Wasserhähnen, kleine Solarzellen versorgen Straßenlaternen, Radios spielen Musik, Fernseher in Fernsehräumen übertragen Fußballspiele und Handys hängen an Ladestationen in Geschäften. Im Gegensatz zu vielen Flüchtlingslagern, die isoliert und eingezäunt sind, verschmilzt Bidibidi fast mit seiner Umgebung.

Quelle: National Geographic 4/2019.

Aufgabe 10.1 (0–2)

Begründe, dass die Strategie der Schaffung von Flüchtlingszentren wie Bidibidi von Vorteil ist. Nenne zwei Argumente.

- 1. ....
.....
.....
.....
.....
- 2. ....
.....
.....
.....

Aufgabe 10.2 (0–1)

Vervollständige den Satz richtig.

Der Südsudan, aus dem die in Bidibidi untergebrachten Flüchtlinge stammen, ist einer der jüngsten Staaten der Welt. Der Staat entstand 2011 als Ergebnis von

- A. Dekolonisierung des ehemaligen britisch-ägyptischen Kondominiums.
- B. Annexion - Übernahme eines Gebiets von einem der Nachbarstaaten.
- C. Vereinheitlichung der Gebiete von nomadischen, subsaharischen Stämmen.
- D. Sezession - Abspaltung eines Teils eines Gebiets von einem bestehenden Staat.

Aufgabe 11 (0–1)

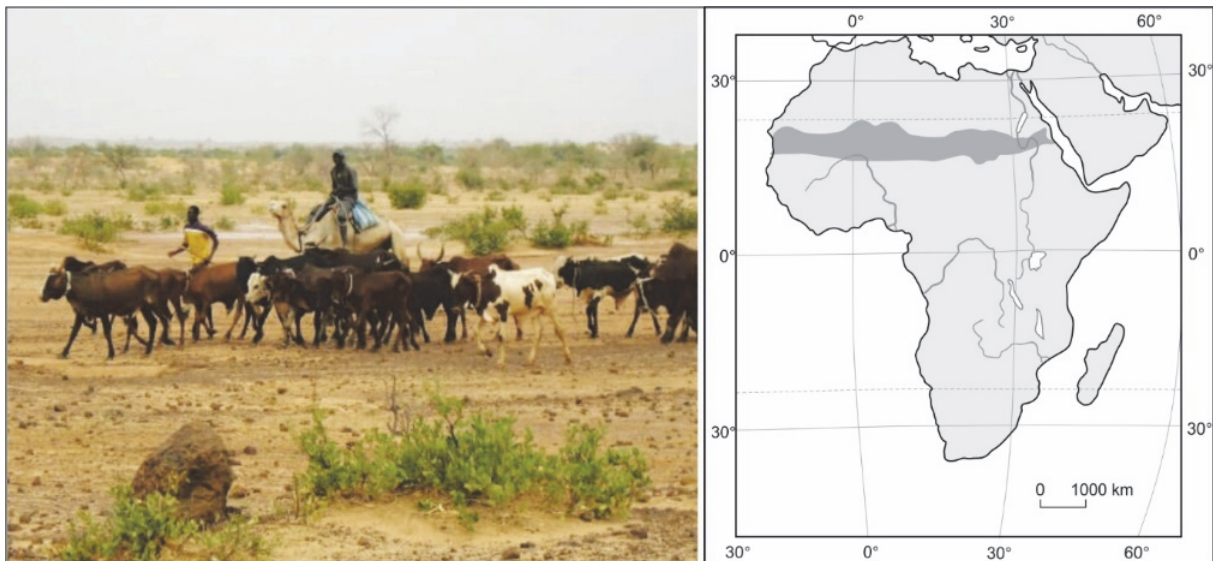
Die Tabelle enthält Informationen über ausgewählte Kulturkreise der Welt.

Ergänze die Tabelle. Gib die Namen der Kulturkreise ein, auf die sich die angegebenen Informationen beziehen.

Informationen	Name des Kulturkreises
In vielen Ländern dieses Kulturkreises herrscht die Scharia und religiöse Vorschriften bestimmen, was legal und erlaubt ist. Traditionell wird von den Frauen erwartet, dass sie sich um die Familie kümmern und den Männern bedingungslos gehorchen.	
Die Dominanz der spanischen Sprache ist in diesem Kreis leicht zu bemerken. Westliche Einflüsse vermischen sich mit der Kultur der einheimischen Bevölkerung. Familie und Lebensfreude sind wichtige Werte.	

Aufgabe 12 (0–2)

Das Foto zeigt die Viehzucht in dem auf der Karte markierten Gebiet.

Quelle: www.zpe.gov.pl

Unterstreiche für jedes Begriffspaar den Begriff, der die Viehzucht in dem auf der Karte markierten Gebiet kennzeichnet.

Stallhaltung / Weidehaltung

intensive Haltung / extensive Haltung

Versorgungshaltung / Warenhaltung

Haltung mit niedriger Effizienz / Haltung mit hoher Effizienz

Dominanz von Fleisch / Dominanz von Milch

Aufgabe 13 (0–2)

Im 21. Jahrhundert konkurrieren China und die Golfstaaten, die zu den größten Käufern von Land gehören, um den Zugang zu landwirtschaftlichen Flächen. Chinesische Firmen gibt es bereits u. a. in Sambia und Uganda sowie in Lateinamerika. Am Wettbewerb um den Zugang zu landwirtschaftlichen Flächen sind neben den Staaten auch Banken und Investmentfonds beteiligt. Die unterentwickelten Länder reagieren wohlwollend auf solche Angebote. Die sudanesishe Regierung hat 1,5 Millionen Hektar Ackerland an Länder der Golfküste und Südkorea verpachtet. Die Demokratische Republik Kongo hat einen Teil ihrer landwirtschaftlichen Flächen an Südafrika verpachtet.

Quelle: Wróbel, A. (2017) *Geografia ekonomiczna*, Warszawa.

Nenne zwei Vorteile, die unterentwickelte Länder aus der Verpachtung ihrer landwirtschaftlichen Flächen an andere Länder ziehen können, abgesehen von finanziellen Vorteilen.

- 1. ....
.....
.....
- 2. ....
.....
.....

Aufgabe 14 (0–2)

Deindustrialisierung bedeutet einen Wandel, der zu einem Rückgang der Bedeutung von Industrie führt. Ein Merkmal dieses Prozesses ist die Verlagerung von Industriebetrieben in andere Regionen oder Länder.

Nenne jeweils einen Grund für die Verlagerung von Industriebetrieben in andere Länder. Beziehe dich in deiner Antwort auf Rohstoffressourcen, Arbeitskosten und Umweltbelastung.

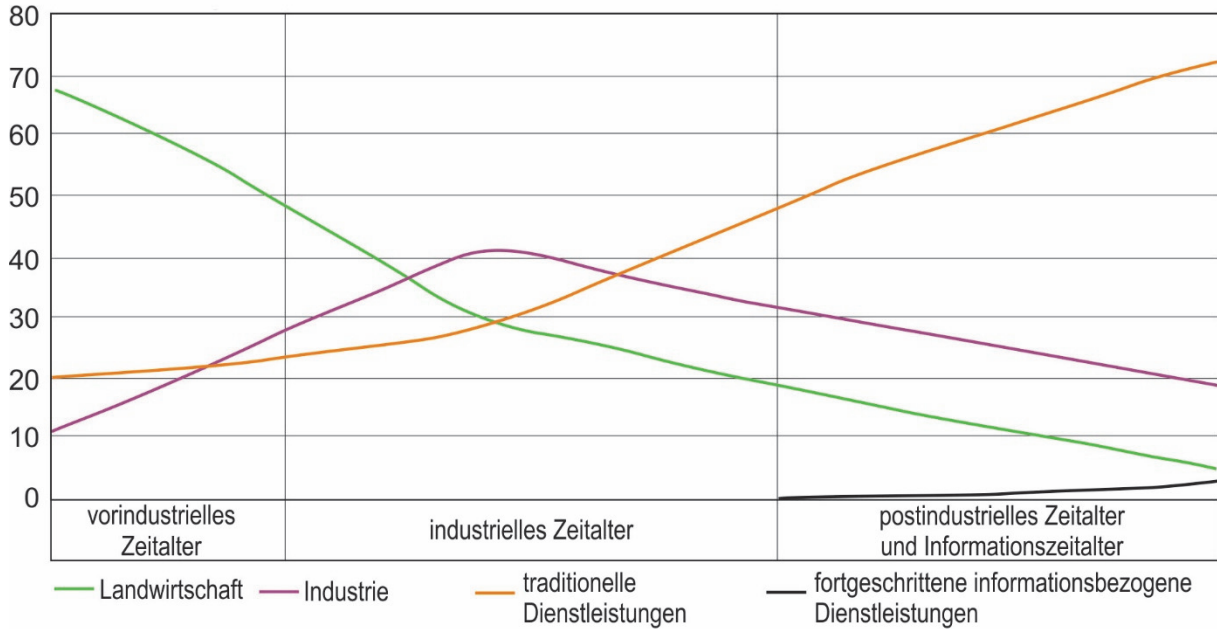
- Rohstoffressourcen: .....
.....
- Arbeitskosten: .....
.....
- Umweltbelastung: .....
.....

Aufgabe 15 (0–1)

Das Diagramm zeigt die Beschäftigungsstruktur in der Welt nach Wirtschaftszweigen in verschiedenen Stadien der zivilisatorischen Entwicklung.

% der Beschäftigten

Quelle: Rachwał, T. (2013) *Oblicza geografii*, Warszawa.

Erläutere, warum die im Diagramm dargestellten Veränderungen des Beschäftigungsanteils in der Landwirtschaft und der Industrie in der postindustriellen Phase eintreten, ohne dass es zu einer Verringerung des Produktionsvolumens in diesen Sektoren der Weltwirtschaft kommt.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

NOTIZEN (*von der Bewertung ausgeschlossen*)

ZESTAW DODATKOWYCH ZADAŃ W JĘZYKU ROSYJSKIM

Задание 2. (0–1)

Ниже описана циркуляция воздуха в одной из циркуляционных ячеек атмосферы.

В результате сильного нагрева земли воздух поднимается, затем в верхнем слое тропосферы перемещается в более высокие широты. В зоне максимумов оседает и в нижнем слое тропосферы перемещается в сторону экватора.

По материалам: *Энциклопедический словарь. География*, Вроцлав 1998/1999.

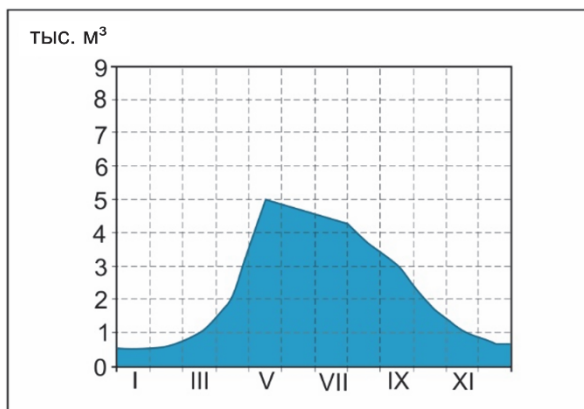
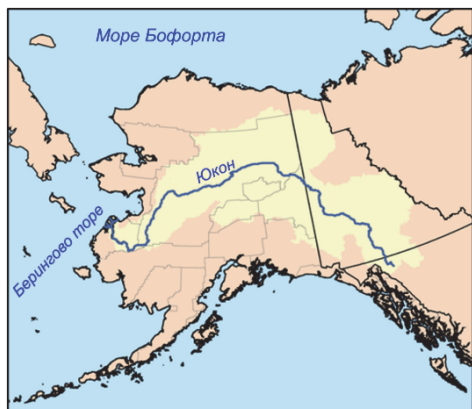
Завершите предложение. Обведите ответ А или В и один из ответов 1–3.

В тексте описывается циркуляция воздуха в

А.	умеренных широтах,	что приводит к образованию постоянных ветров –	1.	циклонов.
			2.	муссонов.
В.	межтропических широтах,		3.	пассатов.

Задание 3. (0–2)

На карте показано русло реки Юкон, на графике – изменение стока этой реки в течение года. Режим данной реки относится к простым типам режимов рек.

По материалам: www.wikipedia.pl

Определите тип водного режима реки Юкон и обоснуйте свой ответ, ссылаясь на показания графика изменения стока.

Тип водного режима: .....

Обоснование:

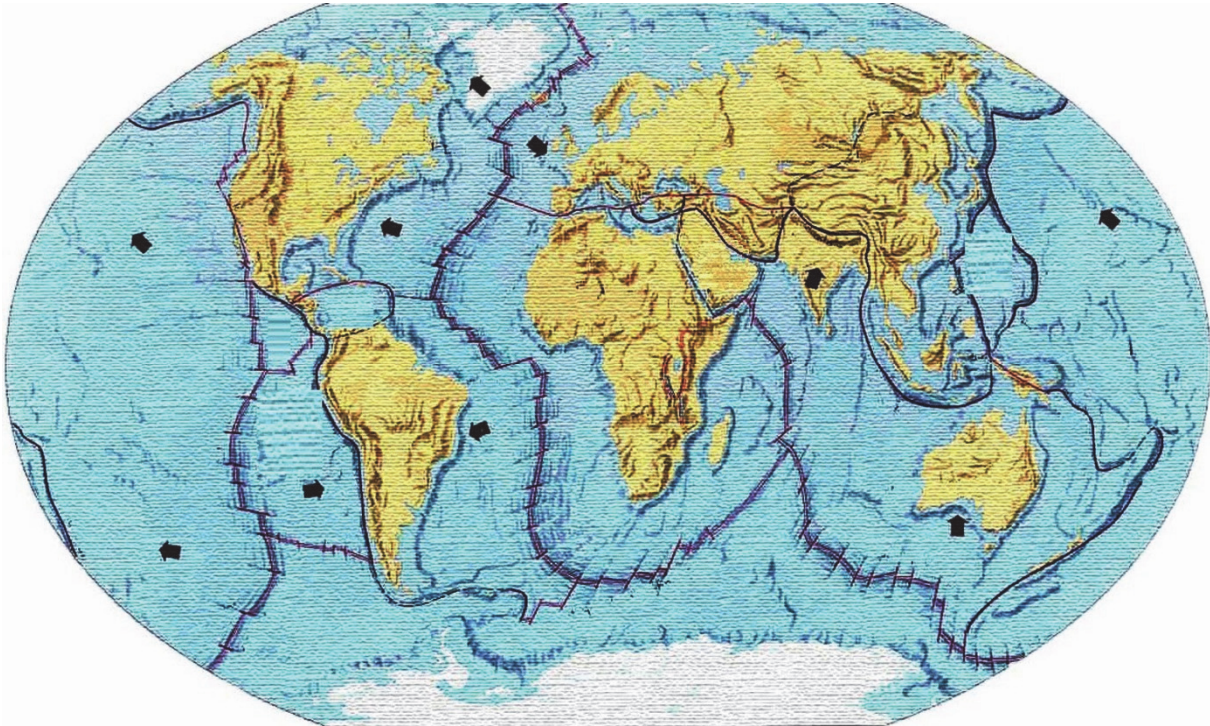
.....

.....

.....

Задание 4.

На карте показано размещение и движение литосферных плит.

По материалам: www.youtube.com

Задание 4.1. (0–2)

Дополните предложения. Впишите правильные ответы таким образом, чтобы информация о явлениях, происходящих на границах литосферных плит, была верной.

Вдоль границ литосферных плит проходят горные хребты, сформированные во время ..... орогенеза.

Плиту Наска от Тихоокеанской плиты отделяет зона .....

Океанические впадины образуются в зоне .....

Задание 4.2. (0–1)

Объясните, каким образом сформировался Южно-Атлантический хребет.

.....

.....

.....

.....

.....

Задание 5. (0–1)

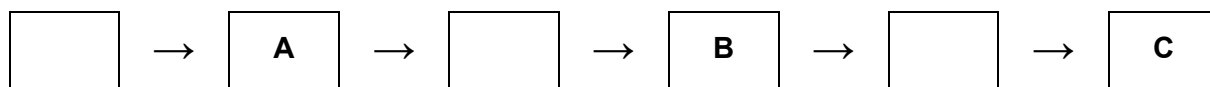
На фотографии представлен один из заливов на побережье Норвегии.

По материалам: www.wakacje.pl

В модель, относящуюся к генезису (происхождению) залива, представленного на фотографии, вписаны буквы, обозначающие названия форм рельефа.

Расположите в хронологическом порядке процессы, которые способствовали образованию залива, представленного на фотографии. Впишите выбранные буквы в нужные места.

Формы:

- A. V-образная долина
- B. U-образная долина
- C. фьорд

Процессы:

- D. морская трансгрессия
- E. боковая речная эрозия
- F. глубинная речная эрозия
- G. эрозия ледникового языка

Задание 6.

На этой спутниковой фотографии представлена территория мангрового леса на побережье Бенгальского залива.

По материалам: www.science.thewire.in

Регион Сундарбан охватывает крупнейшие в мире мангровые леса, расположенные на границе Бангладеша и Индии в дельте рек Ганг, Брахмапутра и Мегна. Густые заросли мангровых деревьев служат барьером, поглощающим сильные штормы и циклоны. Для жителей деревни лес – это источник мёда, а его воды – источник рыбы.

В результате воздействия человека и природных сил мангровый лес приближается к пределам выносливости. Вырубка леса для производства строительных материалов для быстро растущего населения региона привела к тому, что края леса поредели. Плотины на реках в Индии, а также многочисленные каналы, орошающие сельскохозяйственные угодья, уменьшают приток пресной воды к Сундарбану. Осадки, которые несут реки, остаются у плотин, поэтому они не восполняют потерь на побережьях. Почва без мангровых корней, стабилизирующих её, будет смываться в море. Повышение уровня моря в результате изменения климата приведёт к тому, что в мангровые леса будет попадать больше солёной воды. Земли с низкой в настоящее время солёностью станут непригодными для жизни.

По материалам: *Лес, который не кланялся волнам*, National Geographic, 7/2019.

Задание 6.1. (0–2)

Назовите по два преимущества для природной среды и хозяйственной деятельности человека, связанных с наличием мангровых лесов в данной местности.

Преимущества для природной среды:

1. ....

.....

2. ....

.....

Преимущества для хозяйственной деятельности человека:

1. ....

.....

2. ....

.....

Задание 6.2. (0–1)

Опишите негативные влияния строительства плотин на реках бассейна Ганга для территории Сундарбана.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Задание 7. (0–1)

На рисунках показаны профили трёх типов почв.

По материалам: А. Лехович, М. Лехович, П. Станкевич, Э. Сулейчак, *Ближе к географии*, Варшава 2010.

Впишите букву, которой соответствует правильный рисунок, обоснуйте свой ответ.

Профиль наиболее плодородной почвы показан на рисунке, обозначенном буквой .....

Обоснование:

.....

.....

.....

.....

Задание 8. (0–1)

По данным Всемирного совета по туризму и путешествиям в 2017 году вклад туризма в мировой ВВП составил 10,4%. Территориями с очень высокой долей туризма в ВВП являются Мальдивы (39%) и Британские Виргинские острова (35,4%). Схожую долю вклада туризма в ВВП имеют Сейшельские острова, Багамские острова и Кабо-Верде.

По материалам: www.fly4free.pl

Объясните, почему для многих слаборазвитых регионов туризм может быть возможностью для развития, однако может быть и неблагоприятным явлением.

.....

.....

.....

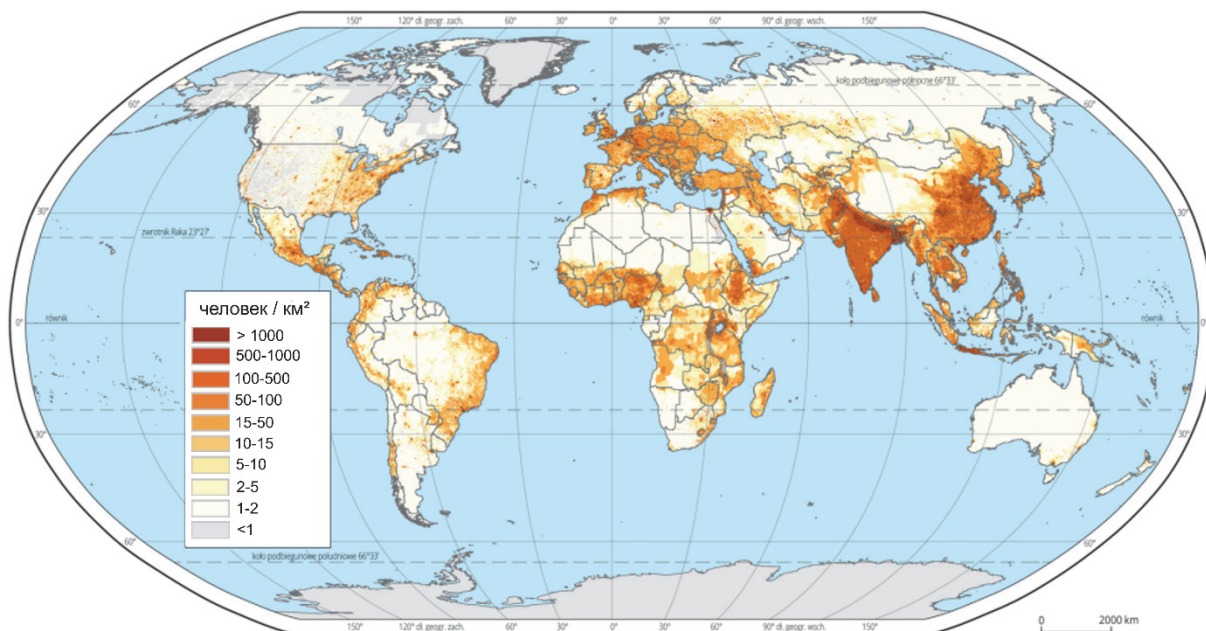
.....

.....

.....

Задание 9. (0–1)

На карте мира показана плотность населения.

По материалам: www.zpe.gov.pl

Обведите правильную закономерность, касающуюся плотности населения в мире.

- A.** Плотность населения на побережьях, омываемых холодными морскими течениями больше, чем на побережьях, омываемых тёплыми морскими течениями.
- B.** Наиболее малонаселенные районы – это районы речных долин, где встречаются аллювиальные почвы.
- C.** Чем выше территория над уровнем моря, тем, как правило, плотность населения больше.
- D.** Районы, расположенные внутри континента, как правило, имеют меньшую плотность населения, чем районы, расположенные на побережьях.

Задание 10.

На карте показано расположение одного из поселений беженцев в северной Уганде, на плане, составленном на основе спутниковых фотографий, изображён участок этого поселения. Информация об этом поселении приведена в тексте источника.

Во многих лагерях по всему миру беженцы живут, теснясь в палатках, временных бараках или контейнерах. Их права часто ограничены законами, которые не позволяют им работать и передвигаться за пределами лагерей.

Не так давно территория, занимаемая Биди-Биди, была покрыта лесом. Сейчас, как показывают спутниковые фотографии, там проживает четверть миллиона беженцев из Южного Судана. Это одно из крупнейших поселений беженцев в мире. Оно было открыто в 2016 году и почти сразу стало принимать около 6 000 человек в день.

В Уганде внедрена программа по стимулированию развития районов, принимающих беженцев. Школы и медицинские центры построены из кирпича и оснащены стеклянными окнами. Из кранов течёт свежая вода, небольшие солнечные батареи питают уличные фонари, радиоприемники передают музыку, телевизоры в клубах транслируют футбольные матчи, а мобильные телефоны висят на зарядных станциях в магазинах. В отличие от многих лагерей беженцев, которые изолированы и огорожены, Биди-Биди почти сливается с окружающей средой.

По материалам: National Geographic 4/2019.

Задание 10.1. (0–2)

Обоснуйте утверждение о том, что стратегия создания таких центров для беженцев, как Биди-Биди, приносит пользу. Приведите два аргумента.

1. ....
 .....
 .....
 .....
2. ....
 .....
 .....
 .....

Задание 10.2. (0–1)

Обведите правильное завершение предложения.

Южный Судан, откуда прибыли беженцы, поселившиеся в Биди-Биди, является одной из самых молодых стран в мире, которая образовалась в 2011 году в результате

- A.** деколонизации бывшего англо-египетского кондоминиума.
- B.** аннексии – захвата территории одного из соседних государств.
- C.** объединения территорий кочевых племён, находящихся к югу от Сахары.
- D.** сецессии – отделения части территории от существующего государства.

Задание 11. (0–1)

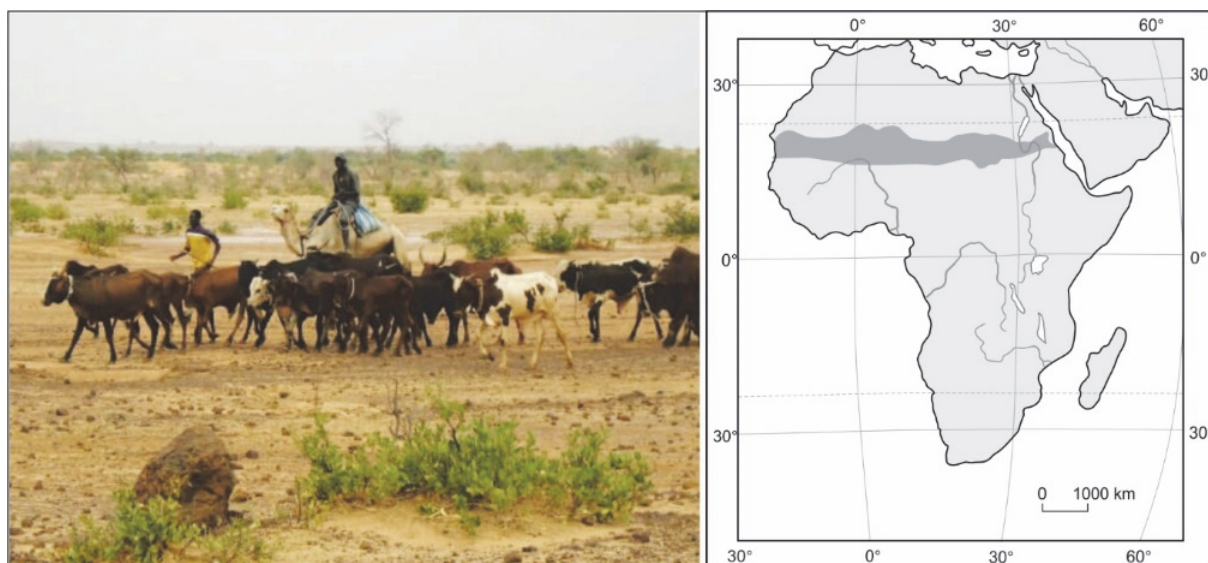
В таблице приведена информация, описывающая отдельные мировые культурные регионы.

Заполните таблицу. Напишите названия культурных кругов, к которым относится данная информация.

Информация	Название культурного региона
Во многих странах этого культурного региона действуют законы шариата, поэтому то, что является законным и разрешённым, определяется религиозными предписаниями. Согласно традиции, женщины должны заботиться о семье и быть абсолютно послушными мужчинам.	
В этом регионе отчётливо видно доминирование испанского языка. Западное влияние смешивается здесь с культурой коренного населения. Высокую позицию в системе ценностей занимают семья и радость жизни.	

Задание 12. (0–2)

На фотографии изображено животноводство в районе, указанном на карте.

По материалам: www.zpe.gov.pl

В каждой паре терминов подчеркните тот термин, который характеризует разведение крупного рогатого скота в районе, указанном на карте.

- стойловое животноводство / пастбищное животноводство
- интенсивный тип животноводства / экстенсивный тип животноводства
- разведение для потребления / разведение на продажу
- малопродуктивное животноводство / высокопродуктивное животноводство
- преобладание мясного направления / преобладание молочного направления

Задание 13. (0–2)

В XXI веке за доступ к сельскохозяйственным угодьям соперничают Китай и страны Персидского залива, которые являются одними из крупнейших покупателей земли. Китайские фермы уже расположены в Замбии и Уганде, а также в странах Латинской Америки. В конкурентной борьбе за доступ к сельскохозяйственным угодьям помимо государств участвуют банки и инвестиционные фонды. Слаборазвитые страны благосклонно относятся к таким предложениям. Правительство Судана сдало в аренду странам Персидского залива и Южной Кореи 1,5 миллиона гектаров сельскохозяйственных угодий. Демократическая Республика Конго передала часть своих сельскохозяйственных угодий в аренду Южно-Африканской Республике.

По материалам: А. Врубель, *Экономическая география*, Варшава 2017.

Назовите два преимущества, кроме финансовых, которые могут иметь слаборазвитые страны, сдавая свои сельскохозяйственные угодья в аренду другим странам.

1. ....
 .....
 .....
2. ....
 .....
 .....

Задание 14. (0–2)

Деиндустриализация включает в себя преобразования, ведущие к снижению значимости роли промышленной деятельности. Одним из проявлений этого процесса является перенос промышленных предприятий в другой регион или страну.

Приведите по одному примеру причин переноса промышленных предприятий в другие страны. В своём ответе сошлитесь на сырьевые ресурсы, стоимость рабочей силы и экологическое давление.

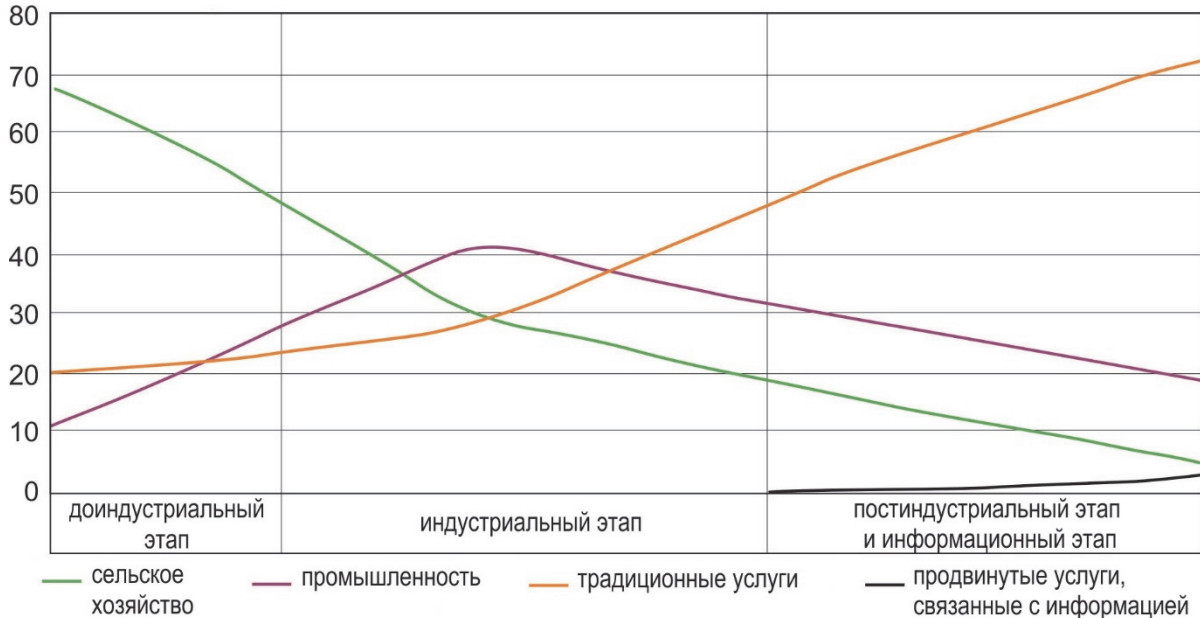
- Сырьевые ресурсы: .....
- .....
- Стоимость рабочей силы: .....
- .....
- Экологическое давление: .....
- .....

Задание 15. (0–1)

На графике представлена структура занятости населения в мире по секторам экономики на разных этапах цивилизационного развития.

% занятых

По материалам: Т. Рахвал, *Облики географии*, Варшава 2013.

Объясните, почему на постиндустриальном этапе происходят представленные на графике изменения доли занятости в сельском хозяйстве и промышленности, без сокращения объёма производства в этих секторах мировой экономики.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ЧЕРНОВИК (не оценивается)

ZESTAW DODATKOWYCH ZADAŃ W JĘZYKU WŁOSKIM

Quesito nr. 2. (0–1)

Il seguente testo descrive la circolazione dell'aria in una delle celle di circolazione dell'atmosfera.

Come risultato del forte riscaldamento del suolo, l'aria sale e poi, nello strato superiore della troposfera, si muove verso latitudini più elevate. Si deposita nella fascia di alta pressione, quindi si sposta verso l'equatore nello strato inferiore della troposfera.

Fonte: *Słownik encyklopedyczny. Geografia (Dizionario enciclopedico. Geografia)*, Breslavia 1998/1999.

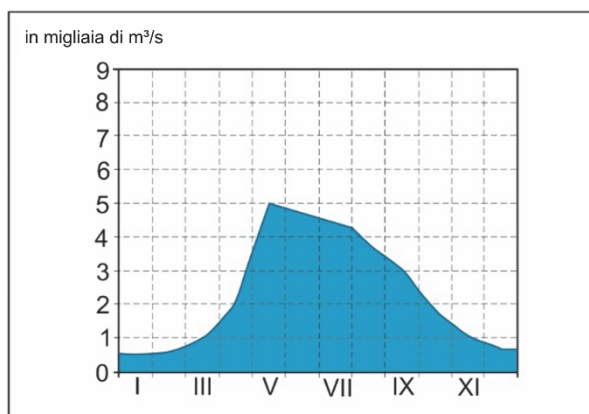
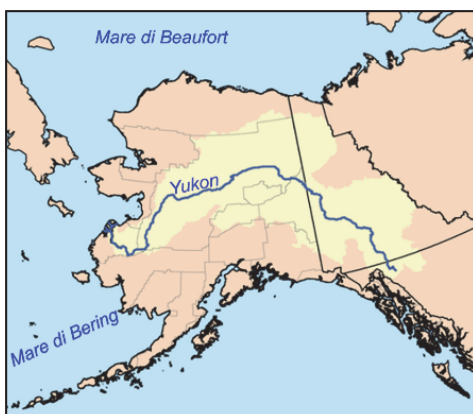
Completa la frase. Segna la risposta A oppure B e una delle risposte 1.–3.

Il testo descrive la circolazione dell'aria alle latitudini

A.	di un clima temperato	che si traduce in venti costanti –	1.	i cicloni.
			2.	i monsoni.
B.	intertropicali		3.	gli alisei.

Quesito nr. 3. (0–2)

La carta mostra il corso del fiume Yukon, mentre nel grafico è rappresentata la variazione annuale della portata del fiume. Il regime del fiume Yukon è di tipo semplice.

Fonte: www.wikipedia.pl

Indica a quale tipologia di regime semplice appartiene il fiume Yukon; motiva la tua risposta facendo riferimento alle fluttuazioni di flusso mostrate nel grafico.

Tipologia di regime semplice: .....

Motivazione:

.....

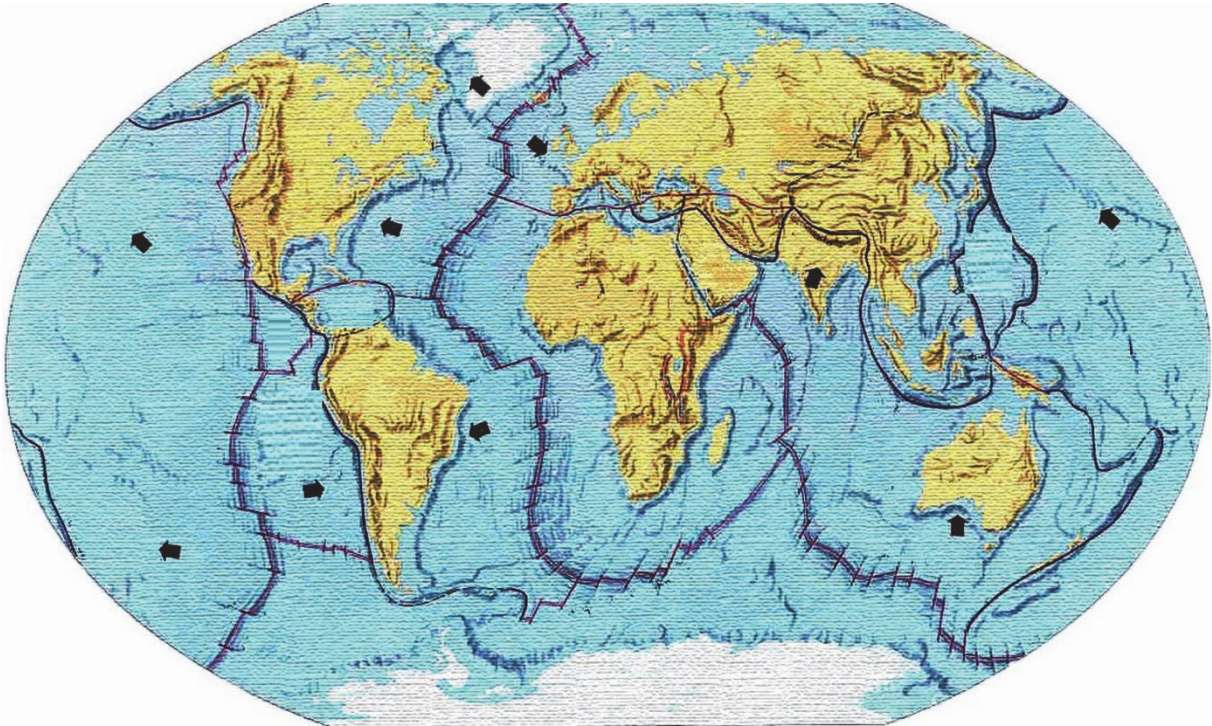
.....

.....

Quesito nr. 4.

La carta mostra la distribuzione delle placche della litosfera.

Fonte: www.youtube.com

Quesito nr. 4.1. (0–2)

Completa le seguenti frasi. Inserisci i termini adeguati, in modo che le informazioni relative alla tettonica delle placche della litosfera siano corrette.

Lungo i confini delle placche litosferiche corrono catene montuose sollevate durante l'orogenesi .....

La placca di Nazca è separata dalla placca del Pacifico da una zona di .....

Le fosse oceaniche si formano nella zona .....

Quesito nr. 4.2. (0–1)

Spiega come si è formata, nell'emisfero australe, la dorsale medio atlantica.

.....

.....

.....

.....

.....

Quesito nr. 5. (0–1)

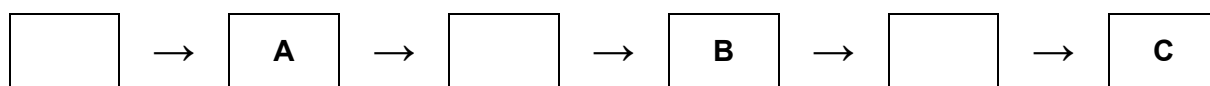
La fotografia mostra una delle baie sulle coste della Norvegia.

Fonte: www.wakacje.pl

Nel modello sottostante, che illustra il processo di formazione della baia raffigurata nella fotografia, sono presenti delle lettere che corrispondono ai nomi di diversi tipi di morfologia.

Ordina cronologicamente i processi che hanno determinato la formazione della baia raffigurata nella fotografia. Inserisci le lettere al posto giusto.

Forme:

- A. valle a forma di V
- B. valle a forma di U
- C. fiordo

Processi:

- D. trasgressione marina
- E. erosione laterale del fiume
- F. erosione profonda del fiume
- G. erosione glaciale

Quesito nr. 6.

L'immagine satellitare mostra un'area di foresta di mangrovie nel Golfo del Bengala.

Fonte: www.science.thewire.in

La regione delle Sundarbans comprende le foreste di mangrovie più grandi del mondo, situate al confine tra Bangladesh e India nel delta dei fiumi Gange, Brahmaputra e Meghna. I densi boschetti di mangrovie costituiscono una barriera per assorbire le tempeste violente e i cicloni. Gli abitanti dei villaggi usano la foresta e le sue acque per rifornirsi di risorse quali miele e pesce.

Come risultato della pressione umana e delle forze naturali, la foresta di mangrovie si sta avvicinando al punto di rottura. In quella regione la rapida crescita della popolazione ha determinato un maggior fabbisogno di materiali da costruzione, e quindi un rapido incremento del disboscamento, che ha assottigliato i margini della foresta. Le dighe sui fiumi in India, così come molti canali che irrigano i terreni agricoli, riducono il flusso di acqua dolce verso le Sundarbans. I sedimenti trasportati dai fiumi vengono trattenuti dalle dighe, quindi le perdite sulle coste non vengono reintegrate. Il suolo, privato delle radici delle mangrovie che lo stabilizzano, verrà disperso in mare. L'aumento del livello del mare dovuto al cambiamento climatico immetterà più acqua salata nelle foreste di mangrovie. Le terre che attualmente presentano un basso grado di salinità in futuro non saranno più abitabili.

Fonte: *Las, który się falom nie kłaniał* (La foresta che non si è piegata alle onde), National Geographic, 7/2019.

Quesito nr. 6.1. (0–2)

Riporta due vantaggi per l'ambiente naturale e due per l'economia umana dovuti alla presenza delle foreste di mangrovie in quella regione.

Vantaggi per l'ambiente naturale:

1. ....
.....
2. ....
.....

Vantaggi per l'economia umana:

1. ....
.....
2. ....
.....

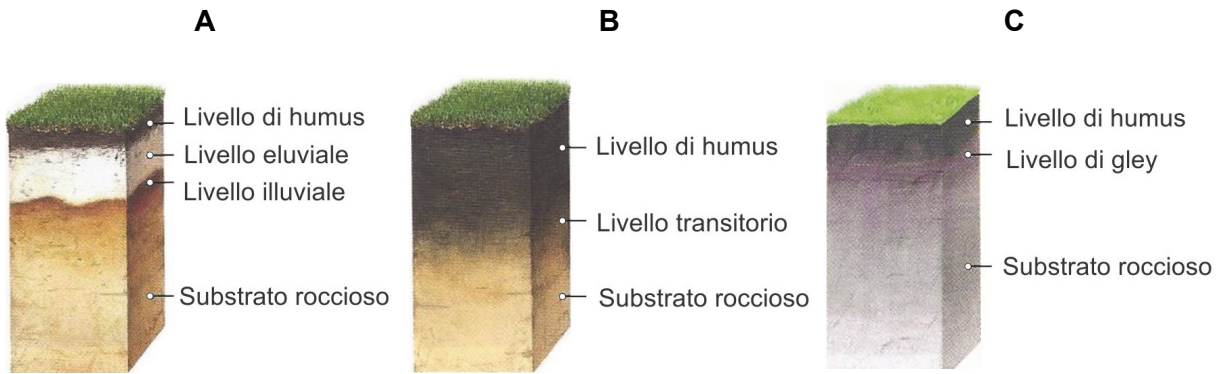
Quesito nr. 6.2. (0–1)

Descrivi l'effetto negativo, per l'area delle Sundarbans, della costruzione di dighe sui fiumi del bacino del Gange.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Quesito nr. 7. (0–1)

Le figure mostrano i profili di tre tipi di terreno.

Fonte: A. Lechowicz, M. Lechowicz, P. Stankiewicz, E. Sulejczak, *Blżej geografii (Più vicini alla geografia)*, Varsavia 2010.

Scrivi la lettera che contrassegna la figura corretta, quindi motiva la tua risposta.

Il profilo del terreno più fertile è mostrato nella figura contrassegnata con la lettera .....

Motivazione:

.....
.....
.....
.....

Quesito nr. 8. (0–1)

Secondo il World Travel and Tourism Council, il turismo ha generato il 10,4% del PIL mondiale nel 2017. Fra i Paesi in cui la voce “turismo” rappresenta una grossa fetta del PIL ci sono le Maldive (39%) e le Isole Vergini Britanniche (35,4%). Il PIL di Seychelles, Bahamas e Capo Verde presenta quote simili di turismo.

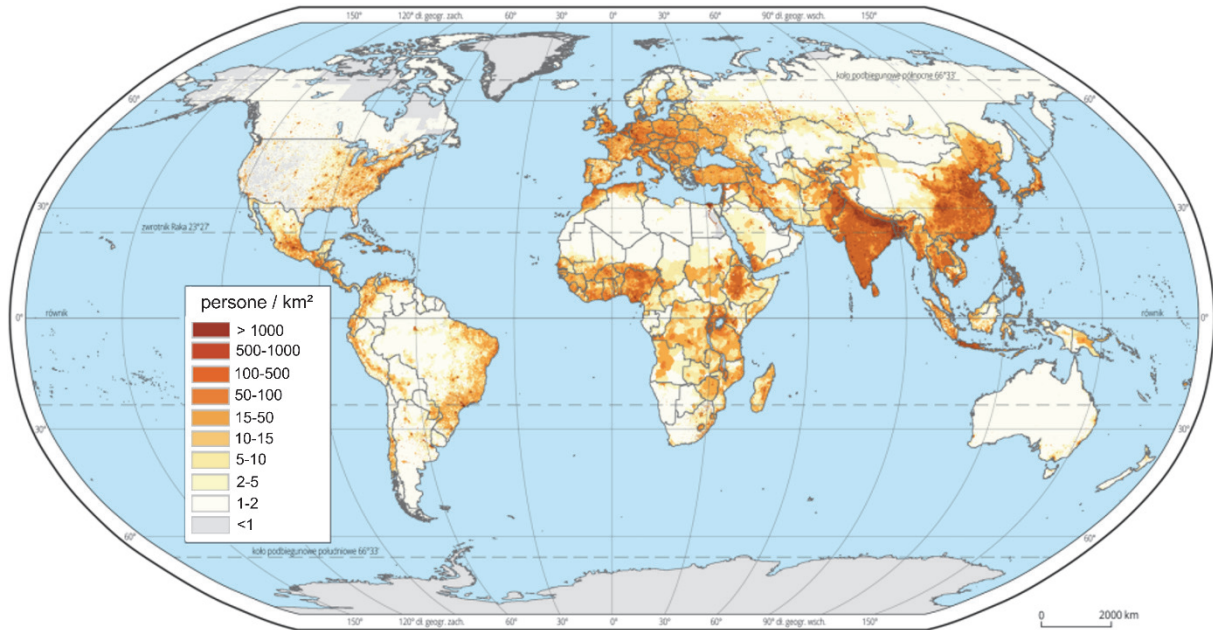
Fonte: www.fly4free.pl

Spiega perché per molte regioni sottosviluppate il turismo può essere un’opportunità di sviluppo, ma anche uno svantaggio.

.....
.....
.....
.....
.....

Quesito nr. 9. (0–1)

Questo planisfero mostra la densità della popolazione nel mondo.

Fonte: www.zpe.gov.pl

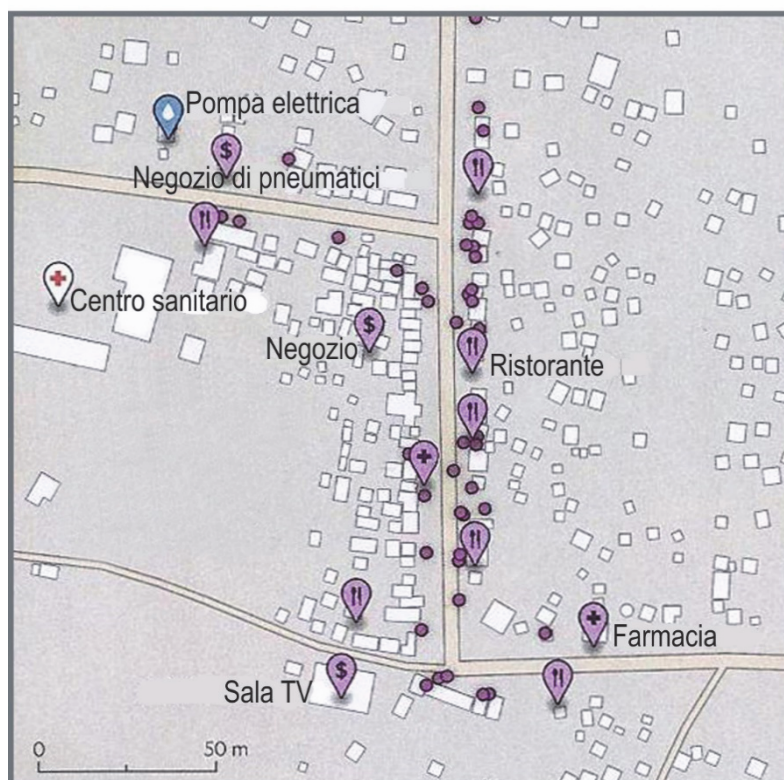
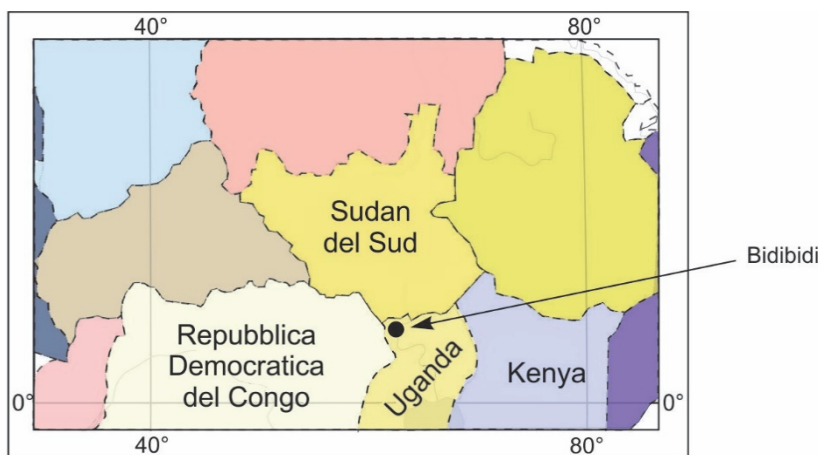
Individua l'affermazione corretta relativa alla densità della popolazione nel mondo.

- A.** La densità di popolazione è più alta sulle coste colpite da correnti marine fredde che sulle coste colpite da correnti marine calde.
- B.** Le aree più scarsamente popolate sono quelle delle valli fluviali dove sono presenti terreni alluvionali.
- C.** Maggiore è l'altitudine, maggiore è la densità di popolazione in generale.
- D.** Le aree interne tendono ad essere meno densamente popolate delle aree costiere.

Quesito nr. 10.

La carta mostra la posizione di uno degli insediamenti di rifugiati nel nord dell'Uganda, mentre nella piantina realizzata sulla base di immagini satellitari è rappresentata una sezione dell'insediamento. Le informazioni relative a tale insediamento sono fornite nella fonte.

In molti campi in tutto il mondo, i rifugiati vivono ammassati in tende, baracche provvisorie o container. Sono spesso limitati da leggi che impediscono loro di lavorare e muoversi fuori dai campi.

Non molto tempo fa, l'area occupata da Bidibidi era coperta dalla foresta. Ora, come mostrano le immagini satellitari, circa 250.000 di rifugiati del Sudan del Sud vive lì. È uno dei più grandi insediamenti di rifugiati del mondo. È stato aperto nel 2016 e quasi immediatamente vi si sono riversate circa 6.000 persone al giorno.

In Uganda è stato implementato un programma per incoraggiare lo sviluppo delle aree che ospitano i rifugiati. Le scuole e i centri sanitari sono costruiti in mattoni e dotati di finestre di vetro. L'acqua fresca scorre dai rubinetti, piccoli pannelli solari alimentano i lampioni, le radio trasmettono musica, i televisori nei centri comunitari trasmettono le partite di calcio e i telefoni cellulari sono appesi alle stazioni di ricarica nei negozi. A differenza di molti campi profughi, che sono isolati e recintati, Bidibidi quasi si fonde con i suoi dintorni.

Fonte: National Geographic 4/2019.

Quesito nr. 10.1. (0–2)

Motiva l'affermazione che la strategia di istituire centri per rifugiati come a Bidibidi è vantaggiosa. Scrivi due motivazioni.

1. ....
.....
.....
.....
.....
2. ....
.....
.....
.....

Quesito nr. 10.2. (0–1)

Indica il completamento corretto della frase.

Il Sudan del Sud, da cui provengono i rifugiati insediati a Bidibidi, è uno dei Paesi più giovani del mondo, essendo stato creato nel 2011 a seguito di

- A. decolonizzazione dell'ex codominio britannico-egiziano.
- B. annessione – conquista di un territorio da uno degli Stati confinanti.
- C. unificazione di aree di tribù nomadi subsahariane.
- D. secessione – separazione da uno Stato esistente di una parte del suo territorio.

Quesito nr. 11. (0–1)

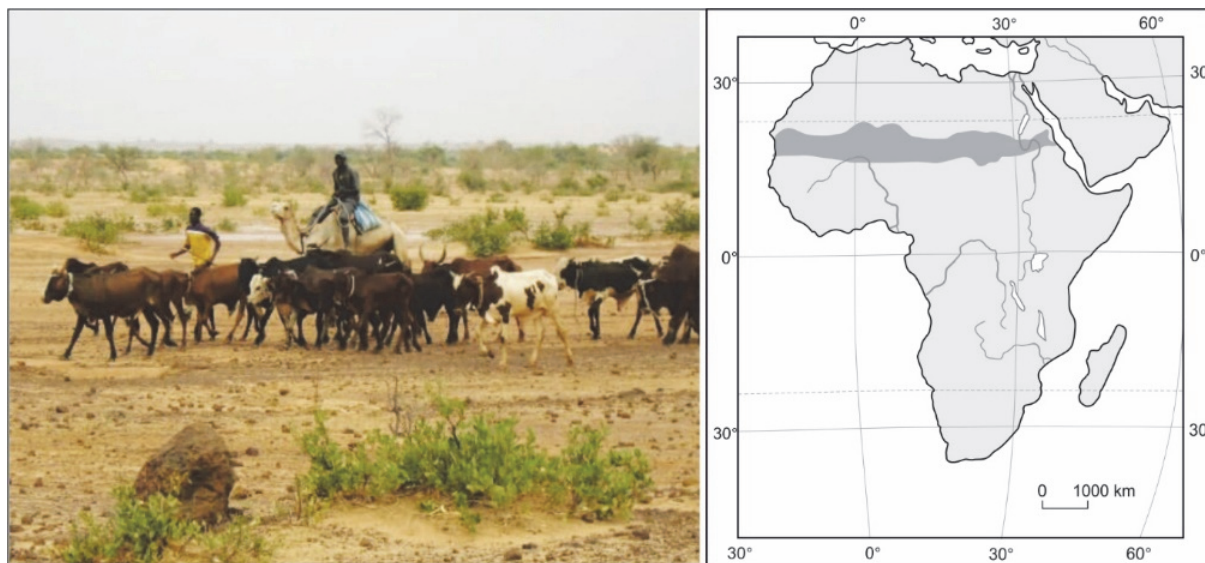
La tabella fornisce informazioni su alcune aree culturali del mondo.

Completa la tabella. Scrivi i nomi delle aree culturali a cui si applica l'informazione data.

Informazioni	Nome dell'area culturale
In molti Paesi di questa area culturale è in vigore la Shari'a, per cui ciò che è legale e permesso è determinato dai precetti religiosi. Tradizionalmente, ci si aspetta che le donne si prendano cura della famiglia e obbediscano incondizionatamente agli uomini.	
Il dominio della lingua spagnola è evidente in questa area. Le influenze occidentali si mescolano con la cultura della popolazione indigena. La famiglia e la gioia di vivere occupano una posizione elevata nel sistema di valori.	

Quesito nr. 12. (0–2)

La fotografia mostra l'allevamento di bestiame nella zona indicata sulla carta.

Fonte: www.zpe.gov.pl

Per ogni coppia di termini, sottolinea quello che caratterizza l'allevamento del bestiame nella zona indicata sulla carta.

Allevamento:

in stalla / al pascolo

intensivo / estensivo

a gamma libera / orientato al mercato

a basso rendimento / ad alto rendimento

orientato alla produzione di carne / orientato alla produzione di latte

Quesito nr. 13. (0–2)

Nel XXI secolo, la Cina e i Paesi del Golfo Persico, che sono tra i maggiori acquirenti di terra, sono in competizione per l'accesso ai terreni agricoli. Fattorie cinesi si trovano già in Zambia e in Uganda, così come nei Paesi dell'America Latina. La competizione per l'accesso ai terreni agricoli coinvolge banche e fondi d'investimento, oltre agli Stati. I Paesi sottosviluppati guardano con favore a tali offerte. Il governo del Sudan ha affittato 1,5 milioni di ettari di terreno agricolo a Paesi del Golfo Persico ed alla Corea del Sud. La Repubblica Democratica del Congo ha affittato alcuni dei suoi terreni agricoli al Sudafrica.

Fonte: A. Wróbel, *Geografia ekonomiczna (Geografia dell'economia)*, Varsavia 2017.

Delinea due tipologie di vantaggi, non finanziari, che i Paesi sottosviluppati possono trarre dall'affitto dei loro terreni agricoli ad altre nazioni.

1. ....
 .....
 .....
2. ....
 .....
 .....

Quesito nr. 14. (0–2)

La deindustrializzazione comporta trasformazioni che conducono a una riduzione dell'importanza delle attività industriali. Una manifestazione di questo processo è il trasferimento di impianti industriali in un'altra regione o Paese.

Fornisci un esempio per ciascuna delle ragioni della delocalizzazione degli impianti industriali in altri Paesi. Nella risposta fai riferimento alle disponibilità di materie prime, ai costi del lavoro e alle pressioni ambientali.

Disponibilità di materie prime: .....
 .....

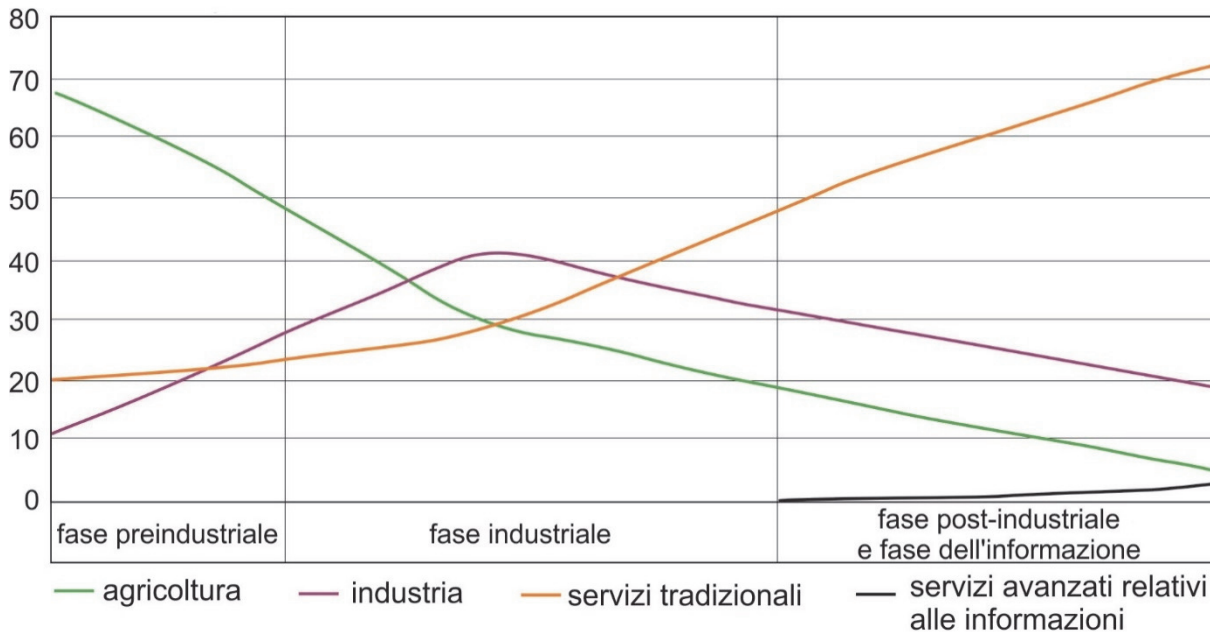
Costi del lavoro: .....
 .....

Pressioni ambientali: .....
 .....

Quesito nr. 15. (0-1)

Il grafico mostra la struttura dell'occupazione nel mondo per settore economico nelle diverse fasi dello sviluppo della civiltà.

% di occupati

Fonte: T. Rachwał, *Oblicza geografii (Volti della geografia)*, Varsavia 2013.

Spiega perché nella fase post-industriale ci sono dei cambiamenti nelle percentuali di occupazione nell'agricoltura e nell'industria, come mostra il grafico, nonostante il volume della produzione di questi settori dell'economia globale non risulti ridotto.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

BRUTTA COPIA (non soggetta a valutazione)

3. Zasady oceniania rozwiązań zadań

Do przykładowych zestawów z dodatkowymi zadaniami egzaminacyjnymi w języku obcym nowożytnym zamieszczono *Zasady oceniania rozwiązań zadań*. Zasady oceniania rozwiązań zadań przedstawiono w języku polskim.

W *Zasadach oceniania rozwiązań zadań* dla każdego zadania podano:

- najważniejsze wymagania ogólne i szczegółowe, które są sprawdzane w tym zadaniu
- zasady oceniania rozwiązania tego zadania
- poprawne rozwiązanie w przypadku zadania zamkniętego oraz przykładowe rozwiązanie w przypadku zadania otwartego.

Uwaga: Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania.

Zadanie 1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali [...] globalnej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce. 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego [...] świata.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający rozumie istotę identyfikowania zależności przyczynowo-skutkowych, funkcjonalnych i czasowych między elementami przestrzeni geograficznej [...]. Zakres podstawowy I.5) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci [...] wykresów. II.2) Zdający [...] charakteryzuje [...] następstwa [ruchów Ziemi] [...].

Zasady oceniania

1 pkt – wyjaśnienie odnoszące się do wysokości Słońca nad horyzontem w ciągu roku na równiku.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowa odpowiedź

Na równiku długość dnia przez cały rok wynosi około 12 godzin. Niewielkie różnice wysokości Słońca w ciągu roku sprawiają, że ilość promieniowania na równiku w ciągu roku zmienia się nieznacznie.

Zadanie 2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali [...] globalnej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce. 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego [...] świata.	Zakres rozszerzony III.3) Zdający wyjaśnia na przykładach genezę wiatrów stałych [...]. Zakres podstawowy III.3) Zdający wyjaśnia mechanizm cyrkulacji atmosferycznej [...].

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie

B3

Zadanie 3. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna</p> <p>2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali [...] regionalnej [...].</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce.</p> <p>2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego [...] świata.</p> <p>11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map ogólnogeograficznych i tematycznych.</p>	<p>Zakres rozszerzony</p> <p>IV.4) Zdający rozpoznaje i opisuje cechy ustrojów rzecznych na świecie [...].</p>

Zasady oceniania

2 pkt – podanie nazwy typu ustroju i uzasadnienie odnoszące się do okresu wysokich stanów wody.

1 pkt – podanie nazwy typu ustroju albo uzasadnienie odnoszące się do okresu wysokich stanów wody.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie

Typ ustroju: śnieżny

Przykładowe uzasadnienie:

Poziom wody w rzece gwałtownie rośnie na wiosnę, gdy występują roztopy. Latem przepływy maleją, a najniższe stany wody występują jesienią i w zimie.

Zadanie 4.1. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna 1. Rozumienie specjalistycznych pojęć i posługiwanie się terminami geograficznymi. 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali [...] regionalnej [...] i globalnej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce. 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego [...] świata. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map ogólnogeograficznych i tematycznych.	Zakres rozszerzony V.9) Zdający wyjaśnia wpływ procesów geologicznych na powstanie głównych struktur tektonicznych i ukształtowanie powierzchni Ziemi na wybranych przykładach. Zakres podstawowy V.1) Zdający wyjaśnia związek budowy wnętrza Ziemi z ruchem płyt litosfery i jego wpływ na genezę procesów endogenicznych.

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne uzupełnienie trzech zdań.

1 pkt – poprawne uzupełnienie dwóch zdań.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie

alpejskiej

ryftu

subdukcji

Zadanie 4.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna</p> <p>2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali [...] regionalnej [...] i globalnej.</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce.</p> <p>2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego [...] świata.</p> <p>11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map ogólnogeograficznych i tematycznych.</p>	<p>Zakres rozszerzony</p> <p>V.9) Zdający wyjaśnia wpływ procesów geologicznych na powstanie głównych struktur tektonicznych i ukształtowanie powierzchni Ziemi na wybranych przykładach.</p> <p>Zakres podstawowy</p> <p>V.1) Zdający wyjaśnia związek budowy wnętrza Ziemi z ruchem płyt litosfery i jego wpływ na genezę procesów endogenicznych.</p>

Zasady oceniania

- 1 pkt – wyjaśnienie odnoszące się do procesów zachodzących w strefie ryftu.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowa odpowiedź

Na granicy Płyty Afrykańskiej i Płyty Południowoamerykańskiej powstało pęknięcie – ryft. Prądy konwekcyjne sprawiają, że przez szczeliny w ryfcie wydostaje się lava bazaltowa. Lava krzepnie i po obydwu stronach ryftu stopniowo tworzą się podmorskie wzniesienia tworzące Grzbiet Południowoatlantycki.

Zadanie 5. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna</p> <p>2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali [...] regionalnej [...].</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce.</p> <p>2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego [...] świata.</p>	<p>Zakres podstawowy</p> <p>V.3) Zdający charakteryzuje główne procesy zewnętrzne modelujące powierzchnię Ziemi (erozja, transport, akumulacja) oraz skutki rzeźbotwórczej działalności rzek [...] lodowców [...] i mórz [...].</p>

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne uzupełnienie modelu.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie

F-G-D

Zadanie 6.1. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna. 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali [...] regionalnej [...]. 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [...] i gospodarczych [...]. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce. 7. Waloryzowanie zjawisk i procesów przyrodniczych oraz wartościowanie zachowań i działalności człowieka w środowisku geograficznym.	Zakres rozszerzony XVIII.10) Zdający uzasadnia znaczenie georóżnorodności oraz bioróżnorodności [...]. Zakres podstawowy X.5) Zdający wykazuje znaczenie przyrodnicze [...] i gospodarcze lasów.

Zasady oceniania

2 pkt – podanie czterech przykładów korzyści.

1 pkt – podanie trzech przykładów korzyści.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi

Korzyści dla środowiska przyrodniczego:

- Lasy namorzynowe chronią wybrzeża przed skutkami cyklonów.
- Lasy namorzynowe ograniczają erozję gleby.
- Namorzyny stanowią siedlisko wielu gatunków fauny (zwiększając bioróżnorodność tych wybrzeży).

Korzyści dla gospodarki człowieka:

- Lasy namorzynowe dostarczają drewna dla budownictwa.
- Las jest źródłem żywności (miodu).
- Na wodach obszarów namorzynowych odbywa się połów ryb.

Zadanie 6.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna.</p> <p>2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali [...] globalnej.</p> <p>3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [...]</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce.</p> <p>6. Kształtowanie umiejętności wieloaspektowego postrzegania przestrzeni i wyobraźni przestrzennej.</p>	<p>Zakres rozszerzony</p> <p>XVIII.4) Zdający wskazuje na mapie regiony występowania geozagrożeń i podaje przykłady działań ograniczających ich skutki.</p> <p>XVIII.5) Zdający podaje przyrodnicze i antropogeniczne przyczyny intensywnej erozji gleb [...].</p> <p>Zakres podstawowy</p> <p>XIII.2) Zdający ocenia wpływ wielkich inwestycji hydrologicznych [...] na środowisko geograficzne.</p>

Zasady oceniania

1 pkt – podanie poprawnego przykładu.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- Zmniejszenie ilości słodkiej wody dopływającej do Sundarbanów będzie wpływało na wzrost zasolenia gruntu.
- Zapory będą zatrzymywały osady użyźniające glebę i uzupełniające jej ubytki spowodowane erozją.

Zadanie 7. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna.</p> <p>2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym [...].</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce.</p> <p>2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego [...].</p>	<p>Zakres rozszerzony</p> <p>VI.1) Zdający rozpoznaje typ gleby i wnioskuje o przebiegu procesu glebotwórczego na podstawie obserwacji profilu glebowego [...].</p> <p>VI.2) Zdający ocenia przydatność rolniczą wybranych typów gleb na świecie.</p>

Zasady oceniania

1 pkt – wskazanie właściwego profilu i uzasadnienie wskazujące na dużą miąższość poziomu próchnicznego.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie

B

Przykładowe uzasadnienie:

O żyzności gleby decyduje miąższość poziomu próchnicznego. Gleba, której profil przedstawiono na rysunku B, ma najgłębszy poziom próchniczny.

Zadanie 8. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna. 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali [...] regionalnej [...]. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce. 7. Waloryzowanie zjawisk i procesów przyrodniczych oraz wartościowanie zachowań i działalności człowieka w środowisku geograficznym.	Zakres rozszerzony XII.5) Zdający [...] wyjaśnia przyczyny i skutki [...] gospodarcze szybkiego rozwoju [usług turystycznych] na świecie. XII.6) Zdający, korzystając z danych statystycznych, analizuje rolę usług turystycznych w rozwoju regionów świata.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne wyjaśnienie zawierające szansę rozwoju i zagrożenie.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowa odpowiedź

Cechą wielu regionów słabiej rozwiniętych jest wysokie bezrobocie (niski poziom rozwoju infrastruktury, niska wartość PKB). Rozwój usług turystycznych wpływa na zmniejszenie bezrobocia (rozwój infrastruktury, przynosi dochody mieszkańcom, zwiększa PKB). Jednak uzależnienie dochodu narodowego od jednego rodzaju usług jest niekorzystne.

Nieprzewidziane katastrofy przyrodnicze (konflikty zbrojne, ataki terrorystyczne) mogą doprowadzić do znacznego zmniejszenia ruchu turystycznego i nagłego załamania się gospodarki kraju.

Zadanie 9. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna.</p> <p>2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali [...] regionalnej [...].</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce.</p> <p>11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map ogólnogeograficznych i tematycznych.</p>	<p>Zakres podstawowy</p> <p>VIII.1) Zdający [...] określa [...] prawidłowości w zakresie rozmieszczenia ludności świata.</p>

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie

D

Zadanie 10.1. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna.</p> <p>2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali [...] regionalnej [...].</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce.</p> <p>7. [...] wartościowanie zachowań i działalności człowieka w środowisku geograficznym.</p>	<p>Zakres podstawowy</p> <p>VIII.7) Zdający dyskutuje na temat skutków wielkich ruchów migracyjnych dla społeczeństw i gospodarki wybranych państw świata [...]</p> <p>VIII.8) Zdający [...] opisuje problemy uchodźców [...] na wybranych przykładach z [...] regionów świata.</p>

Zasady oceniania

2 pkt – dwa poprawne argumenty.

1 pkt – jeden poprawny argument.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

Strategia tworzenia ośrodków dla uchodźców na wzór Bidibidi jest korzystna zarówno dla społeczności kraju, jak i uchodźców. Przemawiają za tym następujące argumenty:

- Koszty utrzymywania uchodźców są stosunkowo małe, ponieważ uchodźcy pracują i biorą udział w tworzeniu dochodu narodowego Ugandy.
- Stosunkowo dobre warunki życia (ośrodki zdrowia, dostęp do czystej wody) ograniczają możliwość szerzenia się epidemii i chorób związanych z niehigienicznym trybem życia.
- Po powrocie Sudańczyków do swojego kraju Ugandyjczycy będą mogli korzystać z infrastruktury w osiedlach (szkół, ośrodków zdrowia, wodociągów).

Zadanie 10.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna.</p> <p>2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali [...] regionalnej [...].</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce.</p> <p>2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania [...] społeczno-gospodarczego [...] świata.</p>	<p>Zakres rozszerzony</p> <p>XX.1) Zdający przedstawia najnowsze zmiany na mapie politycznej świata [...].</p>

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie

D

Zadanie 11. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna.</p> <p>2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali [...] globalnej.</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce.</p> <p>11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map ogólnogeograficznych i tematycznych.</p>	<p>Zakres podstawowy</p> <p>VIII.11) Zdający wyróżnia główne kręgi kulturowe, przedstawia wartości wyznawane przez ich społeczności [...].</p>

Zasady oceniania

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie

islamski

latynoamerykański

Zadanie 12. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna. 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych, społecznych, kulturowych, gospodarczych [...] w przestrzeni geograficznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map ogólnogeograficznych i tematycznych.	Zakres rozszerzony X.1) Zdający charakteryzuje różne typy rolnictwa, przedstawia ich uwarunkowania oraz wyróżnia główne cechy regionów rolniczych na świecie. XIX.1) Zdający wykazuje związki kierunków produkcji rolnej, w tym struktury upraw i chowu zwierząt, z klimatem, ukształtowaniem powierzchni, żyznością gleb i zasobami wodnymi.

Zasady oceniania

2 pkt – wskazanie pięciu poprawnych określeń.

1 pkt – wskazanie czterech lub trzech poprawnych określeń.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie

chów pastwiskowy

chów ekstensywny

chów zaopatrzeniowy

chów mało wydajny

dominacja kierunku mlecznego

Zadanie 13. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony I. Wiedza geograficzna. 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych, społecznych, kulturowych, gospodarczych [...] w przestrzeni geograficznej. II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce. 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania [...] społeczno-gospodarczego [...] świata.	Zakres rozszerzony X.1) Zdający charakteryzuje różne typy rolnictwa, przedstawia ich uwarunkowania oraz wyróżnia główne cechy regionów rolniczych na świecie. XIX.1) Zdający wykazuje związki kierunków produkcji rolnej, w tym struktury upraw i chowu zwierząt, z klimatem, ukształtowaniem powierzchni, żyznością gleb i zasobami wodnymi.

Zasady oceniania

2 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.

1 pkt – jedna poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi

- Dzierżawa ziemi przez kraje rozwinięte umożliwia transfer kultury rolnej i technologii w rolnictwie.
- Dzięki dzierżawie ziemia w krajach słabo rozwiniętych nie leży odłogiem.
- W trudnych warunkach klimatyczno-glebowych potrzebne są agrotechniczne metody uprawy ziemi, na które kraje biedne nie posiadają kapitału i wiedzy.
- Miejscowi bezrolni mieszkańcy wsi mogą znaleźć pracę.
- Wytwarzane produkty rolne, które trafiają na rynek lokalny, mogą być tańsze niż importowane.

Zadanie 14. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>Zakres rozszerzony</p> <p>I. Wiedza geograficzna.</p> <p>2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali [...] globalnej.</p> <p>3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych, społecznych [...] gospodarczych [...] w przestrzeni geograficznej.</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce.</p> <p>2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania [...] społeczno-gospodarczego [...] świata.</p>	<p>Zakres rozszerzony</p> <p>XI.3) Zdający wyjaśnia zmiany struktury przestrzennej przemysłu tradycyjnego i zaawansowanych technologii na świecie [...].</p>

Zasady oceniania

2 pkt – podanie trzech przykładów.

1 pkt – podanie dwóch przykładów.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi

Zasoby surowców:

Niektóre zakłady przemysłowe przenoszone są do innych krajów, kiedy kończą się rodzime zasoby surowców lub nadmiernie rosną koszty ich wydobycia.

Koszty pracy:

W celu zmniejszenia kosztów produkcji, a przez to poprawienie konkurencyjności produktów na rynku, zakłady przemysłowe przenoszone są do regionów o niższych kosztach pracy.

Presja ekologiczna:

Niektóre zakłady przemysłowe uciążliwe dla środowiska są przenoszone do krajów, w których przepisy w tym zakresie są mniej rygorystyczne i inwestor nie musi ponosić dodatkowych kosztów związanych z karami za zanieczyszczanie środowiska.

Zadanie 15. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>I. Wiedza geograficzna.</p> <p>2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali [...] globalnej.</p> <p>3. Identyfikowanie sieci powiązań [...] społecznych [...] gospodarczych [...] w przestrzeni geograficznej.</p> <p>II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce.</p> <p>2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania [...] społeczno-gospodarczego [...] świata.</p>	<p>Zakres rozszerzony</p> <p>IX.1) Zdający wyjaśnia przyczyny i formułuje twierdzenia o prawidłowościach w zakresie zmiany roli sektorów gospodarki (rolnictwa, przemysłu i usług) w rozwoju cywilizacyjnym [...].</p>

Zasady oceniania

1 pkt – wyjaśnienie odnoszące się do dwóch sektorów gospodarki.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- Znaczne zmniejszenie zatrudnienia w rolnictwie możliwe jest dzięki stałemu unowocześnianiu produkcji rolnej.
- Wykorzystywane są zdobycze nauki wpływające na podniesienie kultury rolnej (uprawa wysoko wydajnych odmian, stosowanie odpowiednich nawozów i środków ochrony roślin) i przez to zwiększanie wydajności rolnictwa.
- Stosowanie nowoczesnych wysoko wydajnych maszyn rolniczych umożliwia uprawę znacznie większego areału.
- W przemyśle automatyzacja, robotyzacja i komputeryzacja procesów produkcji przyczynia się do zmniejszenia zapotrzebowania na pracowników. W efekcie produkuje się coraz więcej dóbr przy coraz mniejszym zatrudnieniu.